

Midt-Telemark kommune

ØKONOMIPLAN 2021-24

Kommunestyrets vedtak 07.12.2020, sak 176/20

MTKS – vedtak 7. desember 2020

1. Økonomiplan 2021-24 vedtas med de tiltak og økonomiske rammeforutsetningene som fremgår av formannskapetets forslag. Økonomiplanen for 2020-24 vedtas med det netto rammebeløp for de seks ulike sektorområdene som går fram av bevilgningsoversikt drift i kapittel 3.3 i økonomiplandokumentet.
2. Første året i økonomiplanen vedtas som kommunens årsbudsjett for 2021 med en samlet netto ramme til bevilgning drift på kr 656,482 mill. , jfr. Bevilgning drift i kapittel 3.3 i økonomiplandokumentet, og en brutto utgiftsramme på kr 87,854 mill for investeringsbudsjettet, jfr. sum investeringsutgifter i Bevilgningsoversikt investering i kapittel 4.1. i økonomiplandokumentet.
3. Rammen for investeringer i anleggsmidler (investeringsrammen) for 2021 fastsettes til kr 84,954 mill., jfr. linje 1 i bevilgningsoversikt investering, fordelt på enkeltprosjekter i samsvar med spesifikasjonen i kapittel 4.4. i økonomiplandokumentet. Kommunestyret vedtar en låneramme på kr 71,08 mill. for finansiering av årets investeringsprosjekter. Kommunestyret vedtar at det i tillegg skal tas opp kr 15 mill. i startlån i Husbanken.
4. Skatt på inntekt og formue for forskuddspliktige skatteyttere skrives ut på grunnlag av lovens maksimum.
Det skrives ute eiendomsskatt med hjemmel i esktl. §§ 2 og 3. Eiendomsskattene skrives ut på faste eiendommer i hele Midt-Telemark kommune, jfr. § 3 a).

Alminnelig taksering for Midt-Telemark kommune utsettes. Overgangsperioden for harmonisering av skattesatsene starter i 2020 og skal vare ut år 2022, jfr. esktl. § 13 tredje ledd.

Det skrives ut skatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med tre syvendedeler i 2021.

For utskrivning av skatt på boligeiendommer benytter Midt-Telemark kommune Skatteetatens formuesgrunnlag for de boligene hvor dette er beregnet, jfr. esktl. § 8 C-1.

Generell skattesats settes til 4,3 promille i Bø-delen, jfr. esktl. § 13

Generell skattesats settes til 7,0 promille i Sauherad-delen, jfr. esktl. § 13.

For bolig og fritidseiendommer settes satsen til 4,0 promille i Midt-Telemark kommune.

Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget i Bø-delen settes til 4,3 promille

Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget i Sauherad-delen settes til 7,0 promille.

Eiendomsskatten betales i fire terminer, jfr. esktl. § 25.

Det benyttes ikke bunnfradrag, jfr. esktl § 11.

Gjeldende takster fra Bø kommune benyttes i Bø-delen for skatteåret 2021 for de eiendommer som ikke har formuesgrunnlag fra skatteetaten, jfr. esktl. §8 A-3 (2).

Gjeldene takster fra Sauherad kommune for de eiendommer som ikke har formuesgrunnlag fra skatteetaten benyttes i Sauherad-delen for skatteåret 2021, jfr. esktl. § 8 A-3 (2).

5. Kommunestyret fastsetter satser for gebyr, avgifter og egenbetaling slik det framgår av vedlagte hefter. Endringene gjelder fra årsskiftet 2020/2021 dersom ikke annet er spesielt angitt.
6. Kommunestyret godkjenner en trekkrettighet for kassakreditt på kr 40 mill.
7. Stortinget har vedtatt et tilleggsnummer til statsbudsjettet for 2021 med tiltak for å begrense de økonomiske konsekvensene av covid-19 pandemien. Innbyggertilskuddet er styrket med 4,4 mrd., og Midt-Telemark kommune vil motta kr 8,459 mill. i økt innbyggertilskudd. Rammetilskuddet i kommunedirektørens forslag til årsbudsjett justeres opp med kr 8.459 mill. Budsjettet forventet tilskudd på kr 4,516 mill. justeres ned. Resterende beløp kr 3,943 mill. avsettes til disposisjonsfond til inndekning av forventede økte utgifter i samband med pandemien i 2021.

A-0

Formannskapet vil ikke avgrense kommunedirektøren i hvordan budsjettarbeidet skal gjennomføres, og trekker derfor tilbake sitt vedtak om at formannskapet er prosjekteier for PUB.

Formannskapet ber om å få framlagt et budsjett og økonomiplan i balanse til kommunestyret i desember 2020. Man må derfor bestemme de økonomiske rammene (målene) for 2022-2024 og så beskrive tiltak i 2021 for å nå disse målene.

Økonomiplanen må beskrive hvilke grep som må gjennomføres i 2021 for at balansen i 2022 og årene framover skal oppnås, herunder nødvendig nedbemanning, omstilling og evt. nedleggelse av tjenestetilbud. Dette slik at økonomiplanens balanse er realistisk.

Formannskapet viser til tidligere vedtak gjort av kommunestyret i desember 2019 vedr. Budsjett for 2020 og økonomiplan for 2021 - 2023 der 5 % innsparing av lønnskostnadene pr 1. januar 2020 skal gjennomføres i løpet av perioden 2020 -2023. Dette vedtaket står fortsatt ved lag og vil gå parallelt med med budsjettvedtaket for 2021 og økonomiplanen for 2022 - 2024.

Formannskapet legger videre til grunn følgende:

A-1

Ved avdragsberegningen legges til grunn minsteavdragsberegning. Avskrivning på nye anlegg avskrives fra og med året etter ferdigstilling og etter at anlegget er tatt i bruk.

A-2

Leiekostnader for Gullbring økes med 2 mill.kr i 2021 og 2022, og deretter økes leiesummen gradvis påfølgende år.

Leiekontrakten til Gullbring tas inn i økonomiperioden iht. leieavtale med MTKE AS.

A-3

Formannskapet ber om en streng praksis i Personalrådet når det gjelder håndteringen av stillinger som fristilles i forbindelse med omstillingsarbeidet. Viser til Retningslinjer for omstilling og nedbemanning.

A-4

Formannskapet ber kommunen vurdere hvorvidt kommunen skal selge eiendom, herunder tomter, slik at det kan budsjetteres med salgssinntekter på investeringsbudsjettet som følge av salg i perioden. Dersom det kan budsjetteres med salgssinntekter, bør overføringen fra drift til finansiering av egenkapitalinnskuddet i KLP reduseres tilsvarende, og det resterende gå til reduksjon av låneopptak.

A-5

Frisklivssentralen opprettholdes og brukes aktivt i kommunens arbeid med å redusere sykefraværet. Utgiftene dekkes inn ved påregnelige reduserte kostnader knyttet til sykefravær. En forutsetning for dette er at Nome kommune gjør et tilsvarende vedtak.

A-6

Bassenget ved SABU (skolen på Gvarv) opprettholdes i dette skoleåret 20/21 og neste skoleår 21/22.

Kommunedirektøren bes konsekvensutrede alle sider av hva en nedleggelse av bassenget ved SABU vil medføre. Formannskapet ber om at saken legges fram på nytt i fm Budsjett 2022 og økonomiplan for 2023 -2025.

B-1

Komunedirektøren skal legge fram investeringsanalyse og kategorisering i budsjettet for 2021. Dette danner beslutningsgrunnlag for den politiske behandling av investeringene i fm budsjettet.

Innhold

1	Innledning.....	6
1.1	Kommunedirektørens innledning.....	6
1.2	Befolkningsutvikling	8
1.3	Leseveiledning	9
1.4	Folkehelse.....	9
1.5	Organisasjon.....	10
2	Kommuneplanens handlingsdel 2021-24.....	13
2.1	Saman - demokrati, identitet og samskaping.....	14
2.2	Skapar – attraktivitet for næring, bustad og besøk.....	14
2.3	Vi – livskvalitet og levekår	15
2.4	Framtida – innovativt, smart og grønt Midt-Telemark	17
3	Driftsbudsjettet 2021 – 24	18
3.1	Hovedtrekk i kommuneopplegget for 2021	18
3.2	Driftsbudsjettet 2021	20
3.2.1	Forutsetninger for kommunens budsjett 2021	20
3.2.2	Gebyrer og betalingssetser 2021.....	20
3.3	Obligatoriske oppstillinger med kommentarer	21
3.3.1	Frie inntekter	22
3.3.2	Finansinntekter og finansutgifter	23
3.3.3	Netto avsetning til fond.....	24
3.3.4	Til finansiering av investeringer	24
3.3.5	Sum bevilgninger drift	25
3.3.6	Utvikling i økonomiplanperioden	25
3.4	Sektorenes økonomi og satsingsområder 2021	27
	Personal og organisasjonsutvikling	27
	Økonomi og digitalisering	28
	Oppvekst.....	30
	Helse og omsorg	34
	Teknisk.....	39
	Samfunnsutvikling.....	44
3.5	Midt-Telemark kyrkjelege fellesråd.....	47
3.6	Interkommunale samarbeid	48
3.7	Pågående utviklingsprosjekter	49
3.7.1	Bygdepakke Bø og Sauherad	49
3.7.2	Ung Arena.....	49

3.7.3	Velferdsteknologi	50
3.7.4	Digitalisering.....	50
3.7.5	Sammen mot	50
3.7.6	Gullbring AS	51
4	Investeringsbudsjettet 2021 - 24.....	53
4.1	Obligatorisk oppstilling.....	53
4.2	Investeringsbudsjettet 2021.....	53
5	Statsbudsjettet, handlingsregler og begrepsforklaringer	60
5.1	Statsbudsjettet	60
5.2	Finansielle måltall.....	60
5.3	Begrepsforklaringer	60
5.3.1	Kommuneloven	60
5.3.2	Kommunale resultatbegreper	61
5.3.3	Premieavvik og pensjon.....	61
5.3.4	Inntektssystemet for kommunene	61
5.3.5	Kommunebarometeret.....	62
6	Tilskudd til lag, organisasjoner og næring	63

1 Innledning

1.1 Kommunedirektørens innledning

Midt-Telemark kommune har snart eksistert i et år. Økonomiplanen som nå legges frem kan for første gang basere seg på erfaringer fra en sammenslått kommune og prognoser så langt.

Når økonomien for Midt-Telemark kommune ble satt sammen for første gang ble det tydelig at kommunen hadde større driftsutgifter enn driftsinntekter. 2020 budsjettet var preget av dette gjennom bruk av disposisjonsfond for å balansere budsjettet. Dette er oppsparte midler som kan brukes ett år, men dette er ikke bærekraftig over tid.

I et makroperspektiv får Midt-Telemark de økonomiske ressursene som er nødvendig til forsvarlig drift gjennom inntektssystemet og andre inntekter. I tillegg får kommunen kr 19,2 millioner i inndelingstilskudd de neste 15 årene på grunn av sammenslåingen. Kommunen får også om lag kr 4 millioner i regionsentertilskudd etter sammenslåingen. Dette sammenlignet med en tilsvarende kommune som ikke er sammenslått. Det betyr at det er mulig å drive kommunen i økonomisk balanse og samtidig gi gode tjenester til innbyggerne selv om vi er inne i en stabiliseringsfase etter sammenslåingen.

Det er dessverre et stykke frem til å skape en økonomisk balanse. Det årsbudsjettet som nå legges frem bruker opp siste rest av disposisjonsfondet.

For å kunne legge frem et budsjett i balanse for 2021 er det tatt inn en rekke tiltak som det må arbeides med over tid. Disse tiltakene må gjennomføres i 2021 dersom budsjettet skal holde. De rammene som er satt for den enkelte sektor må overholdes. Det er ikke rom for merforbruk, budsjettdisiplin blir derfor viktig. Usikkerheten i budsjett for 2021 er høy, noe som tilsier at budsjettet ikke kan ta i seg mer usikkerhet uten å bli urealistisk.

Det er allerede satt i gang store tiltak for å redusere utgiftsnivået i kommunen. Eksempel på slike tiltak er:

- Endring i sykehjems strukturen
- Gjennomgang av tjenestetilbud til yngre tjenestemottakere og tilskuddsordninger til særlig ressurskrevende brukere. Dette gjøres i samarbeid med eksterne konsulenter.
- Redusert samlet ressurser til forebyggende kommunale og interkommunale tilbud.
- Rasjonalisering av kjøkkendrift
- Sterk kontroll på tilsetninger
- Etablering av ny omsorgstrapp for tildeling og nivå på tjenestene
- Økt fokus på interkommunalt samarbeid
- Få mer ut av digitaliseringen

Det er imidlertid ikke nok. Det må settes i gang store tiltak mot slutten av 2020 og i 2021 for å rette opp ubalansen. I tillegg til dette har vi en pandemi å håndtere.

Å fortsette prosessen mot økonomisk balanse krever et tett og tillitsfullt samarbeid mellom politikere, ledere, ansatte, tillitsvalgte og verneorganisasjonen. Kommunen er en kompleks organisasjon der alle er like viktige. Vi skaper framtiden sammen.

Selv om det ligger store utfordringer foran oss bør vi også ha fokus på det vi får til med et totalbudsjett på om lag 1 000 millioner kroner. Det er mange ansatte som går på jobb hver dag og produserer gode tjenester til innbyggerne. I økonomiplanen som er handlingsdelen til kommuneplanens samfunnsdel har vi satt daglige aktiviteter opp mot føringer gitt i samfunnsdelen.

Kommunens viktigste ressurs, men også største utgiftspost er våre ansatte. Det betyr at antall ansatte må reduseres de nærmeste årene. Vi håper å kunne gjøre dette gjennom naturlig avgang og omplasseringer.

Sykefravær påfører kommunen en kostnad på om lag 20 millioner hvert år. Sykefraværet i Midt-Telemark kommune må karakteriseres som høyt, også når vi korrigerer for det som er pandemirelatert. Alle ansatte og ledere på alle nivå må ha et høyt fokus på godt arbeidsmiljø. Dette er den absolutt viktigste faktoren for å redusere uønsket sykefravær. Men vi kan ikke fortsette å gjøre det vi alltid har gjort - da får vi de resultatene vi alltid har hatt, sannsynligvis et sykefravær på rundt 7-8%.

Vi er avhengig av våre ansatte, kompetanse og godt arbeidsmiljø er helt avgjørende. Dette skapes gjennom god ledelse, god rekruttering og utvikling. Vi har et godt verdigrunnlag som det blir viktig å holde høyt i den tiden vi nå går inn i. I denne prosessen må samarbeidet mellom arbeidsgiver, tillitsvalgte og verneorganisasjonen tas vare på og utvikles videre.

Når vi nå må ta noen tunge tak i tillegg til den daglige driften må vi samtidig ha fokus på det å legge til rette for at folketallet øker. Det er en meget viktig faktor i den langsiktige utviklingen. Det å styrke Midt-Telemark som et regionalt tyngdepunkt blir viktig.

De grepene vi nå skal gjøre må basere seg på et godt kunnskapsgrunnlag, slik at tjenestene fortsatt treffer innbyggerne på en god måte. Spørsmålet blir da - hva er godt nok? Vi har en begrenset ressurstilgang, noe som betyr at en overproduksjon et sted nødvendigvis fører til en underproduksjon et annet sted.

Det er viktig å produsere tjenestene så effektivt som mulig. En annen måte å gjøre ting på er noe vi må se på. Jeg ønsker at alle ansatte skal ta kreativiteten i bruk og ikke være redde for å komme med forslag som er utradisjonelle. Det er gjennom slike prosesser vi finner de gode løsningene.

Per Dehli
Kommunedirektør

Bø 20. november 2020:

Formannskapet gjorde følgende vedtak i sitt møte 9. november 2020:

«Formannskapet ber om at kommunedirektøren gjennom "Prosjekt Økonomi i Balanse", PØB legge fram en økonomiplan 2022-2024 i balanse, slik at en hindrer at kommunen kommer i ROBEK. Behovet for midler til drift og investeringer i Gullbring skal innarbeides.»

En tiltaksplan for å få økonomiplanen i balanse ligger som vedlegg til F-sak 179/20, Økonomiplan 2021-24. Målet med planen er å gjennomføre tiltak som vil gi balanse i økonomiplanen for årene 2022 – 2024.

Tiltakene skal bedre netto driftsresultat med minimum:

- kr 18,691 mill. i 2022,
- kr 22,576 mill. i 2023
- kr 26,496 mill. i 2024

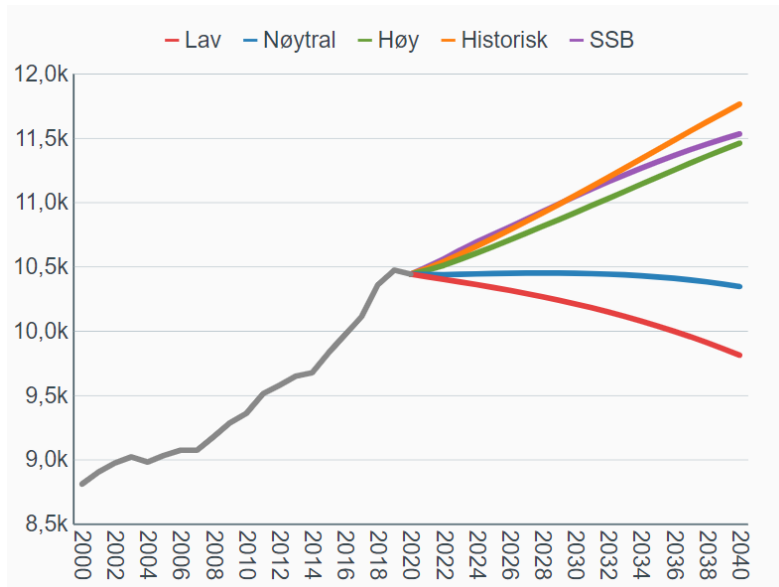
Forskriftsbestemte oversikter for drift i dette dokumentet er oppdatert i tråd med minimumsmålene i tiltaksplanen. Ekstra husleieutgifter til Gullbring fra 2021 er foreløpig ikke innarbeidet.

For å gjennomføre tiltakene i kommuneorganisasjonen har kommunedirektøren etablert et prosjekt økonomi i balanse (PØB). Kommunedirektøren tar rolle som prosjekteier for dette prosjektet.

Per Dehli
Kommunedirektør

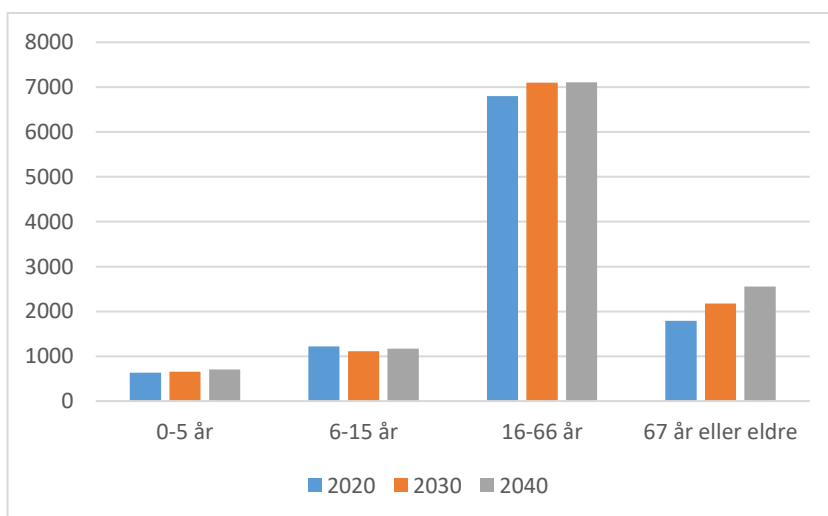
1.2 Befolkningsutvikling

1.1.2020 var det ca. 10 450 registrerte innbyggere i Midt-Telemark kommune. I tillegg til registrerte innbyggere, kommer ca. 2400 studenter ved USN Campus Bø. SSBs prognoser viser at folketallet vil øke med ca 1100 innbyggere de neste 20 åra. Figur 1 viser SSBs prognoser sammen med forventa befolkningsutvikling avhengig av hvor attraktiv kommunen er (lav, middels, høy og historisk). Bø kommune har hatt en svært høy historisk attraktivitet og historisk attraktivitet viser derfor en høyere befolkningsutvikling enn SSBs prognoser. Dersom Midt-Telemark kommune får en nøytral attraktivitet, så vil folketallet synke fram mot 2040.

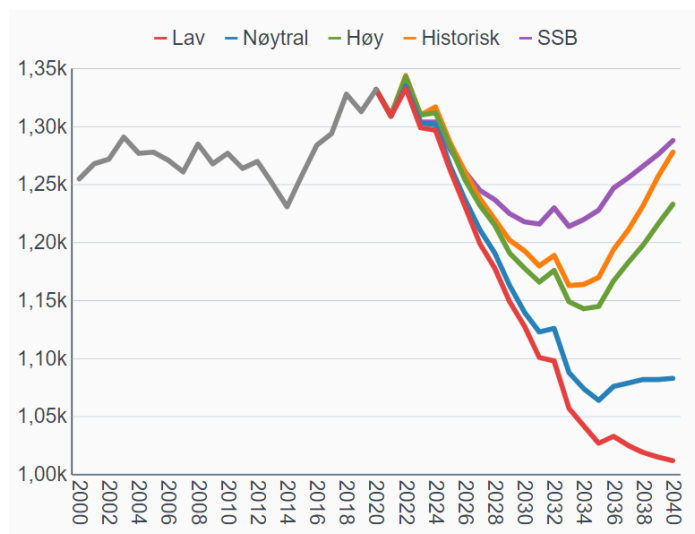
Figur 1 SSBs prognose (lilla) for befolkningsutvikling i Midt-Telemark fram mot 2040 vist sammen med prognoser for befolkningsutvikling justert for hvor attraktiv kommunen vil være (lav, nøytral, høy og historisk attraktivitet)

Aldersfordelinga for den framtidig befolkningen er avgjørende for behovet for kommunale tjenester. SSBs prognoser tilsier at aldersgruppa over 67 år vil vokse med ca. 700 personer fram til 2040, dvs. den største prosentvise økninga blant aldersgruppene (Figur 2). I 2019 var det i overkant av 500 personer over 80 år i Midt-Telemark kommune, og denne gruppa vil dobles de neste 20 årene.

Figur 2 Forventa befolkningsutvikling fordelt på aldersgrupper fram mot 2040 (SSB)

Framtidig antall skolebarn i grunnskolen vil påvirkes sterkt av hvor attraktiv kommune vil være fordi det først og fremst er de unge som flytter. Figur 3 viser prognoser for antall barn i skolealder avhengig av attraktiviteten.

Figur 3 Prognoser for antall skolebarn (6-15 år) fram mot 2040

1.3 Leseveiledning

Kommunestyrene i Bø og Sauherad vedtok kommuneplanens samfunnsdel 2019-2031 for Midt-Telemark kommune, og planstrategi for Midt-Telemark 2020-23 ble vedtatt av kommunestyret i Midt-Telemark 25.5.20. I planstrategien vedtok kommunestyret at samfunnsdelen skal videreføres slik den er. Økonomiplanen er handlingsdelen til kommuneplanens samfunnsdel og viser hvilke tiltak som skal gjennomføres på kort og lang sikt for å nå målene i samfunnsdelen. Handlingsdelen ivaretas i kap 2 med mål og strategier fra samfunnsdelen og indikatorer for måloppnåelse. Under kap 3.4 ligger sektorenes tiltak for oppfølging av samfunnsdelen.

1.4 Folkehelse

Sentrale mål i folkehelsearbeidet er å fremme helse og trivsel for alle, forebygge sykdom og skader og bidra til å utjevne sosiale helseforskjeller. Sosial ulikhet er en økende folkehelseutfordring både nasjonalt og lokalt. Det er store sosiale helseforskjeller både knyttet til psykiske og fysiske helseplager. En ser også sosiale forskjeller knyttet til deltakelse i fritidsaktiviteter, skoleprestasjoner, gjennomføring av videregående skole, livsstil og levealder. Midt-Telemark kommune har høyere andel barn som vokser opp i familier med lavinntekt enn ellers i landet. Rundt 12% av unge mellom 16 og 25 år er ikke i arbeid eller utdanning, og er særlig utsatt for å havne varig utenfor arbeidslivet og oppleve utenforskap.

Blant barn, unge og voksne rapporteres det om en økning i psykiske helseplager. Psykiske vansker er knyttet til frafall fra videregående, og psykiske plager er hovedårsak til uføretrygd blant unge. Dette er bekymringsverdig når vi vet hvilken betydning utdanning og arbeid har for individets livssjanser og fremtidig helse. Forebygging og helsefremming knyttet til psykisk helse er viktig for å forhindre sosial ekskludering og utenforskap, og for å fremme trivsel og livskvalitet for hele befolkningen. God psykisk helse blant voksne spiller også en viktig rolle i barn og unges oppvekstvilkår.

Når det gjelder livsstil og helsevaner er overvekt og inaktivitet utfordringer både blant barn og voksne. Å tilrettelegge for fysisk aktivitet i barnehager, skoler og i nærområder der folk bor er viktig. Videre er det av stor betydning å erstatte stillesittende transport i bil med gåing og sykling i lokalmiljøet.

Andelen innbyggere over 67 år øker betydelig fram mot 2040. Kommunen får også ansvar for tjenester til flere brukere med store og sammensatte behov. Dette vil kreve økt bruk av helse- og velferdstjenester. Samtidig blir det færre yrkesaktive pr. pensjonist. Det må satses på forebygging og mestring, velferdsteknologi, bedre utnytting av ressursene og tilrettelegges for at innbyggerne kan bo hjemme lengst mulig. Dette er bakgrunn for Leve hele livet-reformen, som kommunen er forpliktet til å følge opp lokalt. Målsettingen i Leve hele livet-reformen er todelt; en god alderdom der man kan være selvstendig og mestre livet lenger, og ha trygghet for at man får god hjelp når man har behov for det.

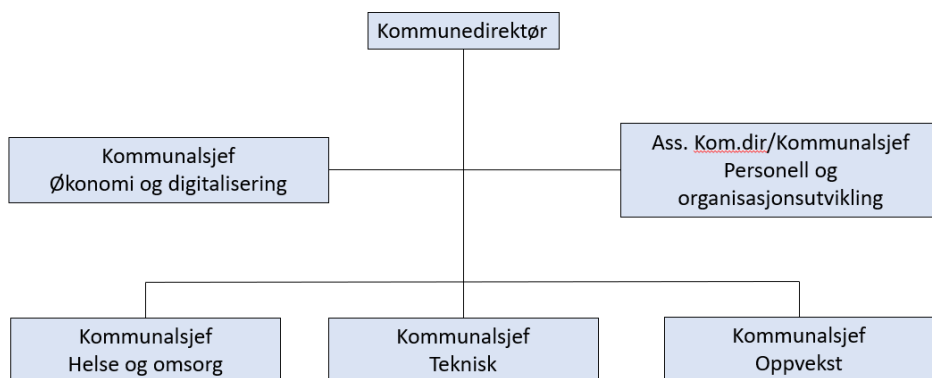
1.5 Organisasjon

Midt-Telemark kommune er sektordelt, med to stabssområder og tre tjenesteområder. Kommunal-sjefstrukturen ble endret høsten 2020, hvor samfunnsutvikling opphørte som eget kommunalområde i tråd med politisk ønske om at strukturen skulle være i tråd med de politiske utvalgene.

Kommunalsjefen/kommunalområdet har kommunedirektørens fullmakter på sitt område.

Kommunalsjefene kan delegere videre til enhetsledere. Enhetsledere har da 100% ansvar for fag, økonomi og personal.

Organisasjonskartet under gjelder fra 1.1.2021. Økonomiplanen blir vedtatt etter opprinnelig sektorstruktur og vil bli justert tidlig i 2021.

Kommunen, med sine 1 100 ansatte, er en kompetanseorganisasjon som hver dag leverer et bredt spekter av tjenester. Den største innsatsfaktorene i budsjettet er våre ansatte. Kommunen må derfor være attraktiv og interessant som arbeidsgiver for å tiltrekke seg den beste arbeidskraften for å kunne tilby kvalitet og effektive tjenester.

Årsverk

Tabellen viser faste årsverk 2020*.

Sektor nr.	Sektor navn	1.tertial 2020	2.tertial 2020	Pr. 30.09 2020
	Midt – Telemark	760,9	772,6	764,9
1	Politisk styring, Personal og Org.utv., Økonomi og Digitalisering	42,4	39,2	39,7
2	Oppvekst	239,3	251,9	250,7
3	Helse og omsorg	346,7	352,4	345,4
4	Teknisk	61,7	59,8	60,8
5	Samfunnsutvikling	70,8	69	68,2

*Summen av faste stillinger gjort om til hele årsverk.

Inkludert i disse tallene er 65,2 faste årsverk knyttet til de interkommunale samarbeidene kommunen er vertskommune for.

Arbeidsgiverstrategi

Midt-Telemark kommune har vedtatt arbeidsgiverstrategi 2020-2025 som skal å bidra til å nå målene i samfunnsplanen. Satsingsområdene er:

- Lederskap
- Kompetanse
- Partsarbeid
- Innovasjon og heltidskultur

Prioriterte tiltak 2021 vil være lederutvikling knytta til kompetanseplanene og økonomistyring for alle, men spesielt sektor helse og velferd. Videreføre arbeidet med heltidskultur og vurdere ytterligere tiltak i sykefraværarbeidet.

Visjon, verdier og etikk

«Sammen skaper vi framtida», visjonen i samfunnsdelen, er bærende for utvikling av kommunen som organisasjon. Visjonen erkjenner at det er gjennom samarbeid vi skaper godt arbeidsmiljø, bygger kompetanse, gir gode tjenester og skapt tillit til Midt-Telemark kommune.

Ansatte, folkevalgte og tillitsvalgte på alle nivå har et selvstendig ansvar, særlig på sosiale medier, for at vår adferd er i tråd med kommunen sine verdier og etiske retningslinjer. Alle ansatte og tillitsvalgte skal være ubestikkelige og kommuneorganisasjonen skal være personuavhengig og forutsigbar.

Verdigrunnlag for Midt-Telemark kommune - Raushet

Verdien uttrykker en forventning til oss selv, som leder, folkevalgt, tillitsvalgt og medarbeider. Verdien og verdisetningene skal ligge til grunn for samspillet internt og eksternt, og bidra til en tillitsskapende organisasjonskultur. Raushet i Midt-Telemark kommune er å:

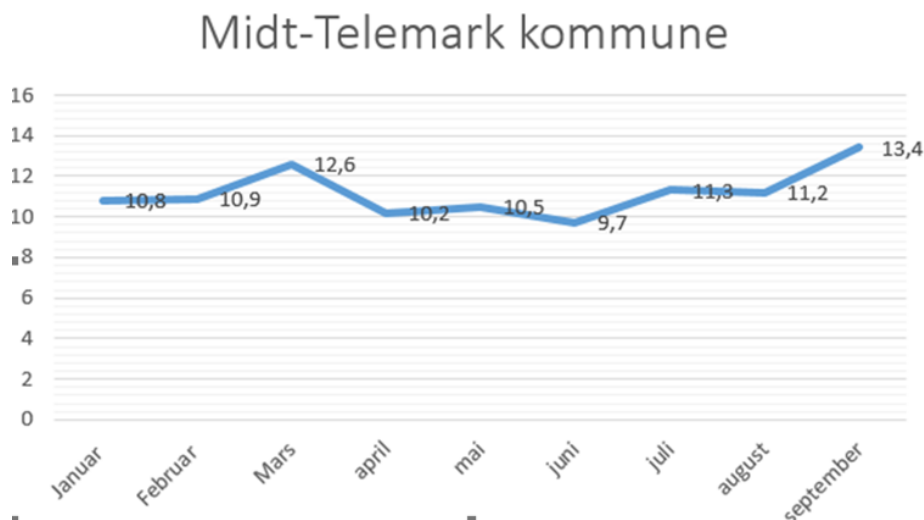
- hjelpe hverandre
- Lytte til hverandre
- Unne andre fremgang
- Våge åpenhet
- Ta et skritt tilbake og reflektere før vi uttaler oss
- Være tydelig og sette grenser med vennlighet
- Våge å feile, og tillate andre å feile

Verdigrunnlaget skal prege organisasjonskulturen gjennom handlinger og holdninger og slik at vi skaper et godt omdømme innenfra gjennom at alle ansatte, folkevalgte og tillitsvalgte kommuniserer og etablerer tillitsfulle relasjoner med hverandre og omverdenen.

Sykefravær

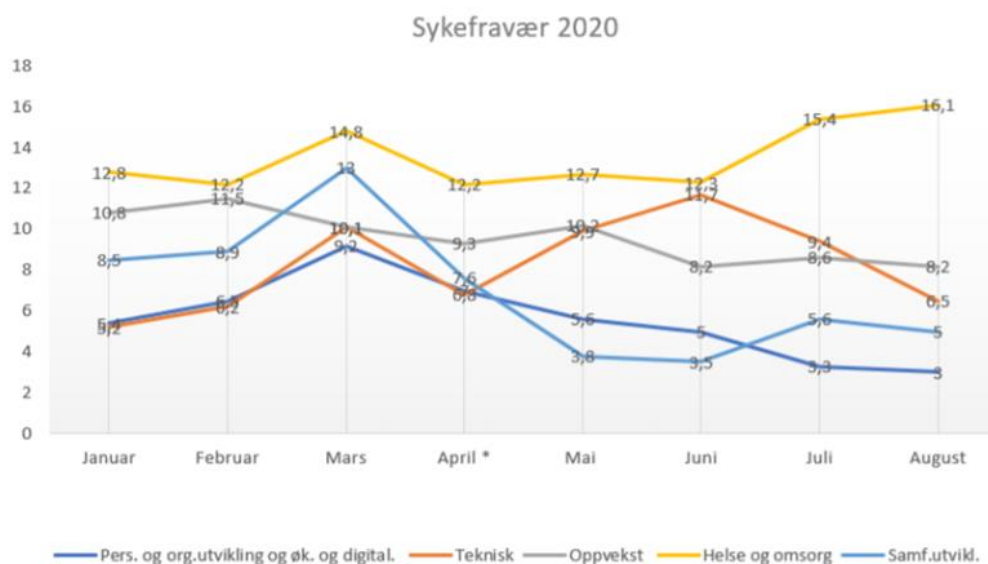
Kommunens største arbeidsgiverutfordringer er bruk av deltid, høyt sykefravær og utfordringer med å realisere gevinster gjennom digitalisering.

I 2020 viser sykefraværstallene vært økende, og har sannsynligvis sammenheng med pandemi-situasjonen. Det har vært et utfordrende å jobbe med reduksjon i sykefraværet samtidig som en skal opprettholde strenge regler for testing og isolasjon for ansatte.

Figur 4 Fraværsutvikling Midt-Telemark kommune januar – september 2020

Fraværsnivået i januar 2020 var 2-3%-poeng høyere enn nivå Bø og Sauherad 2019. Sykefravær har stor betydning for en effektiv driftsøkonomi og tid til ledelse.

Figur 5 Fraværsutvikling pr sektor i 2020

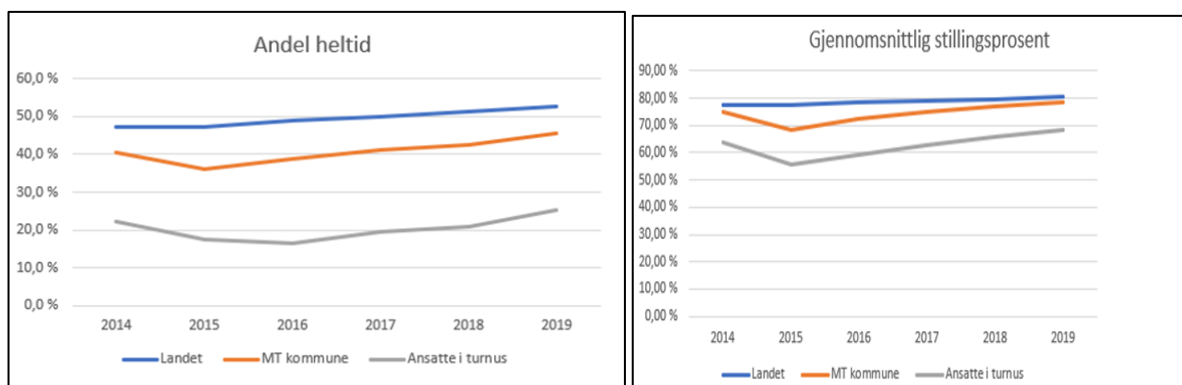
Sykefraværsoppfølgingen i Midt-Telemark kommune følger prinsippet for «trygg, tett og tidlig» i den hensikt å redusere sykefraværet. Det vurderes ytterligere tiltak for 2021, i den hensikt å skape større kraft i arbeidet med å redusere sykefraværet, bedre driftsbalanse i tjenestene sin økonomi og bedre kvalitet for tjenestemottaker.

Heltid

Utvikling i andel heltid for alle stillinger, stillinger i turnus og gjennomsnittlig stillingsstørrelse viser positiv utvikling for Midt-Telemark kommune. Sammenlått kommune viser imidlertid ikke bedre tall enn landsgjennomsnittet, slik Sauherad gjorde som satte fokus på dette arbeidet i 2016. Arbeidet med heltid i Midt-Telemark kommune er godt i gang, og må fortsette.

En positiv utvikling i andel heltid skaper også bedre driftsbalanse i tjenestene sin økonomi og bedre kvalitet tjenestemottaker.

Figurene viser utviklingen i andel heltid og utviklingen i gjennomsnittlig stillingsprosent.

Figur 6 Utvikling i andel heltid 2014-19

Figur 7 Utvikling i stillingsprosent 2014-19

2 Kommuneplanens handlingsdel 2021-24

I kommuneplanens samfunnsdel for Midt-Telemark kommune 2019-2031 tar utgangspunkt i fire satsingsområder som bygger på visjonen *Vi skaper framtida saman*:

- SAMAN - demokrati, identitet og samskaping
- SKAPAR – attraktivitet for næring, bustad og besøk
- VI – livskvalitet og levekår
- FRAMTIDA – innovativt, smart og grønt Midt-Telemark

Under hvert satsingsområde er det fastsatt mål for hvordan kommunen både som samfunn og organisasjon skal utvikles og strategier for hvordan målene skal nås. Målene er i stor grad tverrfaglige, og måloppnåelse krever tverrsektorielt samarbeid internt og samarbeid med eksterne aktører og frivilligheten. Økonomiplanen utgjør handlingsdelen av kommuneplanen og viser tiltak som skal gjennomføres i økonomiplanperioden for å nå målene. Nedenfor er mål og strategier fra samfunnsdelen vist, og under hver sektor (kap 3.4) går det fram hvilke tiltak som skal gjennomføres innenfor sektoren for å nå målene.

Evaluering av måloppnåelse skjer gjennom et sett styringsindikatorer. Dette er målbare indikatorer som skal vise effekten av gjennomførte tiltak. Under målene for hvert satsingsområde er det vist et utvalg av styringsindikatorer. Disse viser status i dag (for enkelte indikatorer finnes det ikke tall for Midt-Telemark, her er siste kjente status for hhv Sauherad og Bø vist), hvilket nivå indikatoren bør ligge på (grønt trafikkllys) i økonomiplanperioden og hvilket nivå som krever at det blir iverksatt tiltak (gult), evt straktiltak (rødt). Måloppnåelse vil bli evaluert i årsrapporten. Utvalgte indikatorer er de som er vurdert som mest relevante for å vise status innenfor de ulike satsingsområdene, og utvalget er basert på de mest tilgjengelige og lettest sammenlignbare indikatorene fra år til år. Denne systematikken og indikatorsettet innføres første gang i denne økonomiplanen og må videreutvikles og revideres årlig.

2.1 Saman - demokrati, identitet og samskaping

Mål og strategier for satsingsområdet:

Mål	Strategi
1.1 Innbyggere i Midt-Telemark opplever tilhørighet til ny kommune	1.1.1 Sikrer medvirkning i alle planer og utviklingsprosjekt
	1.1.2 Sikrar barn og unge innverknad i saker som angår dei
	1.1.3 Legg til rette for naudsynt digital infrastruktur og kompetanse hos innbyggerane
	1.1.4 Gir innsikt i prosessar, resultat og prioriteringar gjennom digitale løysingar
	1.1.5 Etablerer felles møteplassar for ungdom frå heile kommunen
	1.1.6 Har ein tydeleg grafisk profil i møte med innbyggerane
1.2 Midt-Telemark har en sterk og aktiv frivillig sektor	1.2.1 Kartlegg aktivitet i frivillig sektor og potensialet for samskaping med kommunen
	1.2.2 Samarbeid med frivillig sektor om forutsigbare rammevilkår
	1.2.3 Høyrer frivillig sektor i aktuelle saker
	1.2.4 Samarbeider og har regelmessig dialog med frivillige lag og organisasjonar
1.3 Kommune, næringsliv og innbyggerar har tillit til kvarandre	1.3.1 Kommuniserer tydeleg og opent med innb. og gir rom for deltaking
	1.3.2 Legg til rette for innsyn og openheit i beslutningsprossessar
	1.3.3 Etablerer forum for samarbeid mellom kommune, næringsliv og USN
	1.3.4 Har fokus på rettstryggleik og lik behandling ved utøving av off.entleg mynde og arbeid i tråd med vedtatte planar

Styringsindikatorer for satsingsområdet:

Styringsindikator	Siste status	Godkjent	Krever tiltak	Krever strakstiltak
Valgdeltakelse ved kommunestyrevalg	58,9%	> 60%	50-60%	<50%
Andel ungdom som er fornøyd med lokalmiljøet	66%	> 60%	50-60%	<50%
Andel ungdom som er organisert i fritidsorg.	69%	> 65%	55-65%	<55%
Tillit mellom innbyggere, næringsliv, lag/org. og kommunen	Ikke målt for Midt-Telemark kommune			
Tillit mellom administrasjon og politikk	Ikke målt for Midt-Telemark kommune			

2.2 Skapar – attraktivitet for næring, bustad og besøk

Mål og strategier for satsingsområdet:

Mål	Strategi
2.1 Folketalet i Midt-Telemark veks på høgde med landsgj.sn.	2.1.1 Utvikle lokalsamfunnet gjennom strategisk planlegging, risikovilje og gjennomføringskraft
	2.1.2 Legg til rette for eit var. bustadtilbod tilpassa behov og alder
	2.1.3 Vidareutviklar buss- og togtilbodet
2.2 Det etablerast 400 nye arbeidsplassar i Midt- Telemark kommune	2.2.1 Prioriterer utviklingsprosjekt og samhandling med eksterne aktørar
	2.2.2 Styrkar samarbeid mellom næringsapparat, landbrukskontor og destinasjonsselskapet
	2.2.3 Legg til rette for nyetableringar og vidareutviklar eksisterande næringar
	2.2.4 Legg til rette for attraktive næringsareal
2.3 Midt-Telemark er ein attraktiv skule- og studiestad	2.3.1 Er ein aktiv vertskommune og gir eit godt tenestetilbod for elevar og studentar
	2.3.2 Etablerer samarbeidsfora med USN, SSN, Bø vgs og Sagavoll
	2.3.3 Samarbeid med aktørane på Campus Bø om vidareutvikling av campus og etablering av forskingspark
2.4 Bø sentrum er eit levande regionsenter for handel og utdanning i Vestfold og Telemark	2.4.1 Legg til rette for fortetting med bustad, næring og urbane kvalitetar i og i gangavstand til sentrum
	2.4.2 Vidareutviklar eit kompakt sentrum der detaljhandel er konsentrert til dagens handelssentrum

		2.4.3	Vidareutviklar kollektivknutepunktet Bø stasjon
		2.4.4	Prioriterer gåande, syklande og kollektivtrafikk for å stoppe veksten i lokal biltrafikk i sentrum og for å utvikle eit attraktiv sentrum
		2.4.5	Vidareutviklar Gullbring som eit regionalt kulturanlegg
		2.4.6	Arbeider for lokalisering av statlege arbeidsplassar til regionsenteret
2.5	Gvarv er eit levande lokal-senter for bustad, handel og næring i Midt-Telemark komm.	2.5.1	Legg til rette for fortetting med bustad, næring og attraktive møteplassar i og i gangavstand til sentrum
		2.5.2	Vidareutviklar kollektivknutepunktet Gvarv
		2.5.3	Lokaliserer offentlege tenestetilbod i sentrum
2.6	Midt-Telemark er eit attraktivt reisemål med Bø Sommarland og Telemarkskanalen som fyrtårn	2.6.1	Er ein aktiv vertskommune for reiselivet gjennom lokale og regionale destinasjonsselskap
		2.6.2	Støttar opp under satsingane langs aksene Lifjell-Bø Sommarland-fruktbygda-Norsjø/Telemarkskanalen
		2.6.3	Legg til rette for vidareutvikling av Akkerhaugen som reisemål og knutepunkt for reiseliv knytt til Telemarkskanalen
		2.6.4	Prioriterer utvikling og vedlikehald av off. infrastruktur knytt til reisemål og attraksjonar
		2.6.5	Sikrar og legg til rette badeplassar og tilkomst til friluftsområde
		2.6.6	Legg til rette for utvikling og utviding av eks. hytteområde
2.7	Midt-Telemark er ein av landets fremste kulturkommunar	2.7.1	Legg til rette for at alle innbyggjarar har tilgang til eit godt og mangfaldig kulturtilbod
		2.7.2	Utviklar og styrkar den kulturelle grunnmuren som består av bibliotek, kulturskule, kulturhus med kino, museum og aktivitet i frivillige lag og org.
		2.7.3	Legg til rette for at idrett-, kunst- og kulturakt. har eigna lokale og anlegg
		2.7.4	Er ein aktiv og kompetent vertskommune for lokale og reg. kulturinst. og –arrangørar
		2.7.5	Tar vare på hist. identitet gjennom sikring og formidling av kulturarven

Styringsindikatorer for satsingsområdet:

Styringsindikator	Siste status	Godkjent	Krever tiltak	Krever strakstiltak
Årlig befolkningsutvikling i prosent (SSB)	+0,7%	+0,4%	0%	<0%
Bostedsattraktivitet, siste tiår (rangering i Norge)	38.plass	<50.plass	50-75.plass	>75.plass
Arbeidsplasser i kommunen	4228	>4240	4100-4240	<4100
Førsteprioritetssøkere til USN Campus Bø	2265	>2000	2000-1500	<1500
Omsetning pr innbygger (detaljhandel)	97 485	>95 000	95000-80000	<80 000
Overnattingstall i reiselivsnæringene årleg	255 000	<250 000	150 000-250 000	<150 000
Kommunens rangering på kulturindeksen	26.plass	<30.plass	30.-100.plass	>100.plass

2.3 Vi – livskvalitet og levekår

Mål og strategier for satsingsområdet:

Mål	Strategi
3.1 Midt-Telemark kommune gir gode, effektive og tilpassa tenester til innbyggjarane	3.1.1 Har ein arbeidsgivarstrategi som legg vekt på å rekruttere kompetanse og tilby større stillingar og gjer komm. i stand til å yte gode og effektive tenester
	3.1.2 Prioriterer tidleg innsats, førebygging og samarbeid systematisk på tvers av fagområde og tenester
	3.1.3 Integrerer digitale verktøy og velferdsteknologi i tenesteproduksjon, som gir betre trygghet for brukarane, betre tenestekvalitet og meir effektiv tenesteproduksjon

		3.1.4	Arbeider syst. med kvalitetsutv. i tenestene vha brukarmedv., undersøkingar, styringsdata og faglege retn.liner
3.2	Midt-Telemark kommune har ein oppvekstpolitikk som sikrar at minimum 85% av elevane fullfører vidaregåande skule	3.2.1	Aukar nivå på grunnskulepoeng ved å gi differensiert og tilpassa undervisning med høg kvalitet
		3.2.2	Arbeider systematisk med psykososialt miljø i skular, SFO og bhg
		3.2.3	Styrkar samarbeid mellom NAV, Oppfølgingstenesta og kommunen
		3.2.4	Vidareutviklar tidleg innsats og tverrfagleg samarbeid mellom bhg, skule og skulehelsetenesta ved målretta innsats og kompetanse
		3.2.5	Tar inn lærlingar i alle kommunale tenester
3.3	Innbyggjarane i Midt-Telemark har eit aktivt og helsefremjande liv	3.3.1	Legg folkehelseperspektiv til grunn for all planlegging
		3.3.2	Bruker kulturtenestene aktivt i folkehelsearbeidet
		3.3.3	Vektlegg utjamning av sosial ulikskap ved utvikling av alle kommunale tenester
		3.3.4	Utviklar tilbodet for menneske med behov for kort- og langvarige og/ eller koordinerte tenester, med satsing på førebygging og lågterskel behandlingstilbod.
		3.3.5	Legg til rette for frivillig organisert og uorganisert aktivitet
		3.3.6	Sikrar areal til nærfriluftsliv og leik der folk bur
		3.3.7	Prioriterer utbygging og vedlikehald av gang- og sykkelnett
3.4	Innbyggjarar i Midt-Telemark med behov for tilpassa tenester skal kunne bu heime så lenge som mogleg	3.4.1	Legg til rette for eit var. bustadtilb. der generasjonar kan møtast
		3.4.2	Utviklar heimetenesta for å ivareta med. og praktiske behov og tryggleik for heimebuande med nedsett funksjon og prioriterer aktivitetstilbod på dagtid for desse
		3.4.3	Vidareutviklar og styrkar rehabiliteringstenesta
3.5	Alle har like høve til å delta i aktivitet i samfunnet uavhengig av funksjonsnivå, sosial, kulturell eller økonomisk bakgrunn	3.5.1	Tar imot flyktningar på nivå med statlege forventningar
		3.5.2	Legg til rette for opne og inkluderande møteplassar
		3.5.3	Arbeider systematisk med kommunen som ein inkluderande arbeidsplass
		3.5.4	Utformar bygg, anlegg, aktivitetar og digitale tenester universelt slik at dei kan nyttast av alle med ulikt funksjonsnivå

Styringsindikatorer for satsingsområdet:

Styringsindikator	Siste status	Godkjent	Krever tiltak	Krever strakstiltak
Andel heltidsansatte i kommunen	47%	>71%	31-70%	<30%
Netto driftsutgifter til forebygging pr innb., snitt fire år. Plass. på kommunebarometeret	Sauherad: 58 Bø: 303	<150	150-220	>220
Andel elever fra kommunen som har fullført og bestått vidaregåande innen fem år	Sauherad: 71% Bø: 83%	85%	78-84%	<78%
Snitt grunnskulepoeng (10. trinn) siste fire år	Sauherad: 40,0 Bø: 40,5	41	39-41	<39
Brukarar av primærhelsetenesta som følgje av psykiske lidingar eller symptom. Pr 1000 innb., 0-74 år (kommunehelse)	171	<154	154-169	>169
Andel mottakere 18-24 år som har mottatt økonomisk sosialhjelp, korr. for behovet, plass. på kommunebarometeret	Sauherad: 218.plass Bø: 248.plass	<150	150-230	>230
Forskjeller i forventa levealder kopla til utdanningsnivå (ant. år)	7,1	<5,2	5,2-7,1	>7,1
Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov, plass. på kommunebarometeret	Sauherad: 293.plass Bø: 309. plass	<150	150-293	>293

Styringsindikatorer for økonomi i form av finansielle måltall er omtalt i kap 5.2. Utviklingen i disse er kommentert fortløpende i dokumentet.

2.4 Framtida – innovativt, smart og grønt Midt-Telemark

Mål og strategier for satsingsområdet:

Mål		Strategi	
4.1	Midt-Telemark har ein innovativ landbr.nær. som aukar verdiskapinga i landbruket i planperioden	4.1.1	Legge til rette for samarbeid mellom relevante kompetansemiljø, komm. og næringa
		4.1.2	Praktiserer eit strengt jordvern
		4.1.3	Legg til rette for eit levande miljø og tydeleg profil innanfor frukt- og bær dyrking og vidareforedling
4.2	Midt-Telemark komm. har eit miljømessig ansv. forbruk og prod. og red. klimagass-utsl. i tråd med nasj. mål	4.2.1	Arbeider systematisk for å redusere direkte og indirekte klimagassutslepp
		4.2.2	Prioriterer vedlikehald av eksisterande bygg og anlegg
		4.2.3	Baserer utbyggingsprosjekt på framtidretta energiløysingar og materialbruk
		4.2.4	Miljøsertifiserer kommunale verksemder
4.3	Midt-Telemark har eit kompakt utbyggingsmønster som legg til rette for klimavenleg transp.	4.3.1	Lokaliserer kontorarbeidsplassar, detaljhandel og publikumsretta funksjonar til region- og lokalsenter
		4.3.2	Sikrar infrastruktur for mjuke trafikantar ved alle utbyggingar og langs hovudvegane
		4.3.3	Lokaliserer større bustadområde i tilknytning til region- og lokalsentra med skule og tenestetilbod
		4.3.4	Samarb. med overordna mynde om samordna areal- og transp.planlegging
		4.3.5	Fortetter med bustad og næring innanfor eks. sentrumsavgrensing i region- og lokalsenter
		4.3.6	Utviklar kollektivtilbodet langs sentrale akser og bygger opp under Sørlands- og Bratsbergbanen
4.4	Midt-Telemark har attraktive, verdifulle og tilgjengelege natur- og friluftsområde	4.4.1	Kartlegg naturmangfald og friluftsområde
		4.4.2	Sikrar verdifullt naturmangfald og viktige friluftsområde i arealplanar
		4.4.3	Legg til rette i arealplanar for ein samanhengande «kyststi» langs Norsjø og Bøelva
4.5	Kommune, næringsliv og utdanningsinstitusjonar stimulerer saman til innovasjon og nyskaping	4.5.1	Samarbeider med næringsliv, USN og skular om digitalisering, forskning, innovasjon og grøn næringsutvikling
		4.5.2	Tar i bruk teknologi som bidrar til tenesteinnovasjon og effektive tenester
		4.5.3	Bidrar til nyskaping og produktivitet gjennom innovative anskaffingar
4.6	Midt-Telemark har god beredskap for å foreb. og handtere alvorlege hendingar og klimaendringar	4.6.1	Integrerer omsyn til klimaendringar i all fysisk planlegging
		4.6.2	Kartlegg risiko for flaum og skred
		4.6.3	Sikrar og vidareutviklar blågrøne strukturar som kan handtere ekstremnedbør

Styringsindikatorer for satsingsområdet:

Styringsindikator	Siste status	Godkjent	Krever tiltak	Krever straktiltak
Utslipp av klimagasser (<i>indikatorer velges i klima- og energiplan 2021</i>)				
Energikostnader per kvadratmeter bygg (plass. på kommunebarometeret)	Bø: 184.plass Sauherad: 51.plass	<100	100-180	>180
Andel av vannet som går tapt pga lekkasjer (plass. på kommunebarometeret)	Bø: 91.plass Sauherad: 320.plass	<200	200-250	>250
Andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og biogassprod. (plass. på kommunebarometeret)	201. plass	<180	180-250	<250
Antall bedrifter som har fått lån/tilskudd/ garanti fra Innovasjon Norge og Skattefunn	17	>17	17-5	<5
Plassering i Fylkesmannens beredskapstrapp	7	8-9	4-7	1-3

3 Driftsbudsjettet 2021 – 24

3.1 Hovedtrekk i kommuneopplegget for 2021

Regjeringens forslag til statsbudsjett ble lagt fram 7. oktober. I kommuneopplegget anslås realveksten i *frie inntekter* for kommunene til 1,6 mrd. kroner (dvs. 0,5 %), mens det i kommuneproposisjonen i mai ble signalisert en vekst i intervallet 1,6-2,0 mrd. kroner. Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter for 2021 er det lagt til grunn en kostnadsvekst (deflator) på 2,7 % (fordelt med 2,2 % som årslønnsvekst og 3,5 % som prisvekst. Rammetilskuddet økes med 100 mill. kr som en engangsbevilgning begrunnet med behovet for å gi et godt habiliterings- og avlastningstilbud til barn og unge med nedsatt funksjonsevne. Midt-Telemark kommunes del er her 201.000 kr.

I tillegg til realveksten får kommunesektoren et særskilt tillegg i frie inntekter på 1,926 mrd. kr (hvorav 1,181 mrd. gjelder kommunene), som kompensasjon for reell skattesvikt som følge av koronakrisen i 2020. Dette tillegget har permanent effekt på inntektsnivået framover.

Regjeringen foreslår at den kommunale skattøren for personlige skattytere for 2021 settes kraftig opp til 12,15 prosent, som er en økning på 1,05 prosentpoeng. Denne kraftige økningen har sammenheng med et makroøkonomisk styringsmål om at skatteinntektsandelen skal utgjøre 40 pst. av de samlede inntektene. Skatteinntekter omfatter her også eiendomsskatt. Ordinær skatt på inntekt og formue (inkl. naturressursskatt) anslås å øke med 6,6 % for kommunene samlet, sammenlignet med det sist justerte nivåanslaget for i år. Rammetilskuddet for kommunene foreslås redusert med 1,0 %. Sum frie inntekter anslås etter dette å øke med 3,0 % nominelt.

I kommunedirektørens budsjettframlegg for 2021 er frie inntekter (ordinær skatt og rammetilskudd) satt til **634,535 mill. kr**, som er 513.000 kr høyere enn i beregningene fra KMD. Kommunedirektøren legger per nå til grunn **630,385 mill. kr** som frie inntekter i 2020. Korrigerer vi med -13,061 mill. kr, som er summen av såkalte oppgaveendringer i kommuneopplegget, får vi 617,324 mill. kr i oppgavekorrigerte frie inntekter 2020. *I kommunedirektørens budsjettforslag legges derfor til grunn en nominell vekst i frie inntekter på 17,211 mill. kr eller 2,8 %.*

Oppgaveendringene over rammetilskuddet omfatter følgende innlemminger, korreksjoner og regelendringer: Beløpet i hver av linjene viser kommunens andel av den enkelte korreksjonen (fordelt etter aktuell delkostnadsnøkkel) – og som kan brukes i beregningen/dokumentasjonen av rammeendringer for aktuelle tjenestoområder.

	I makro	Kommunen
Samlet korreksjon i rammetilskuddet 2020 (I 1000 2020-kr)	-7 325 009	-13 061
Endring elevtall statlig/privat	-184 868	-366
Ny gjennomføringsløsning eksamener og prøver	-7 200	-14
Moderasjonsordninger SFO helårseffekt	110 900	216
Overføring av skatteoppkreving til Skatteetaten helårseffekt	-920 600	-1 787
Tilskudd til fastleger helårseffekt	189 484	381
Regulering av barnehagemiljø helårseffekt	4 737	8
Utlemming tilskudd til tros- og livssynssamfunn	-455 501	-901
Pensjon i private barnehager - redusert tilskudd og skjermingsordning	-210 146	-375
Utvidet aldersgrense ettervern barnevernet	23 369	47

Skjermingsordning økt egenandelstak	48 686	93
Moderasjon SFO 3. og 4. trinn	24 343	47
Stine Sofies barnehagepakke (reversering av kutt i RNB)	2 500	4
Habilitering, avlastning funksjonshemmede	97 371	196
Utlemming frivilligsentraler	-201 374	-859
Endring i trekk statlig finansiering av omsorgstjenesten	-880 110	0
Koronatiltak 2020	-4 966 600	-9 751
Grensejustering	0	0

Kommunedirektøren har for de øvrige årene i planperioden (2022-24) budsjettet med en årlig realvekst over kommuneopplegget på 1,6 mrd. kr eller 0,5 % (noe utover demografikostnadene i makro), og forutsatt den samme relative veksten på skatt og rammeoverføringer. Oppsummert for årene i økonomiplanperioden opereres derfor med følgende anslag for frie inntekter (i 1000 2021-kr):¹

	2020	2021	2022	2023	2024
Rammetilskudd (fast del)	319 784	305 053	298 880	298 066	296 782
Skatt	252 000	269 319	270 813	271 798	272 616
Inntektsutjevning	58 601	60 163	60 496	60 716	60 899
Sum frie inntekter	630 385	634 535	630 189	630 580	630 297
%-endring		0,7	-0,7	0,1	0,0

¹ I prognosekjøringen (basert på KS-modellen) er det lagt til grunn framskrevne innbyggertall både for kommunen og landet, konkret per 1.1.2021, 1.1.2022, 1.1.2023 og 1.1.2024. Innbyggertall fordelt på de aktuelle aldersgruppene har telletidspunkt 1. juli år t, og vi lar disse være gjennomsnittet av tallene per 1.1 år t og 1.1 år t+1. Innbyggertall totalt og fordelt på aldersgrupper per 1. juli påvirker innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen det påfølgende året, mens innbyggertall totalt per 1.1. påvirker inntektsutjevningen aktuelt år. Innbyggertall per 1.1.21 er satt til 10 440. Framskrevne innbyggertall for kommunen er ellers basert på SSBs alternativ for lav nasjonal vekst (LLML). Framskrivningene for landet er basert på SSBs middelalternativ (MMMM). Lokalt skatteanslag for 2020 er satt til 252,0 mill. kr. Lokalt skatteanslag framover er basert på gjennomsnittlig skatteandel siste tre år (2017-19). Ordinært skjønn fra Fylkesmannen (5,0 mill. kr i 2021) er satt til 4,0 mill. kr årlig i 2022, 2023 og 2024.

3.2 Driftsbudsjettet 2021

3.2.1 Forutsetninger for kommunens budsjett 2021

Rammetilskudd

I kommunedirektørens budsjettforslag er KS modell for beregning av skatt og rammetilskudd benyttet. Det er lagt til grunn et anslått innbyggertall på 10.400 pr. 1.1.2021.

Pensjonskostnader

Pensjonskassenes prognoser for 2021 blir lagt til grunn for beregning av pensjonspremie, pensjonskostnad, premieavvik og amortisering av premieavvik. Kommunen har to pensjonsleverandører. Statens pensjonskasse (SPK) for pedagogisk personell og KLP for resten av arbeidstakerne.

Nettorammer

Sektorenes budsjetter blir vedtatt på nettoramme (utgifter - inntekter = netto). For sektorene medfører dette at de blir ansvarliggjort i forhold til den totale disponering av sine ressurser. Økte inntekter kan finansiere økt ressursbruk og tilsvarende kan lavere kostnader omprioriteres til andre innsatsområder innenfor samme sektor.

Lønns- og priskompensasjon

Deflator er et teknisk begrep som skal uttrykke summen av lønns- og prisvekst. For 2021 er deflatoren 2,7 % hvorav lønnsveksten er anslått til 2,2 %. Prisvekst på varer og tjenester er anslått til 3,7 %.

Det totale driftsbudsjettet er kompensert for lønnsoppgjør 2021, med kr 8,5 mill. inkl. økt arbeidsgiveravgift. Lønnsoppgjørspotten er budsjettert i sektor 1. Det er ikke kompensert for prisvekst.

Driftsvolum 2021

Budsjettrammene for sektorene i 2021 tar utgangspunkt i rammene for opprinnelig vedtatt budsjett 2020. Rammene er deretter justert noe for prognostisert driftsresultat i 2020, og for reduksjonstiltak som ble fremmet i utfordringsnotat vedtatt av kommunestyret i K-sak 110/20. Rammene er ytterligere justert ned som følge av lavere anslåtte pensjonsutgifter for 2021. I tillegg er det justert for endringer i tjenestevolum, innsparingstiltak og endringer fra statsbudsjettet. Rammene er ikke justert for lønnsvekst i 2020. De største driftstiltakene på hver sektor er nærmere beskrevet i kapittel 3.4.

Den pågående Koronapandemien har gitt utfordringer i budsjettarbeidet. Tiltak som er satt i gang og som videreføres inn i 2021 er merket med eget prosjektnummer og tilsvarende inntektspost er lagt inn i sektor 6. Dette beløper seg til kr 4,5 mill. i fremlagte budsjett.

Driftsvolumet er avhengig av utviklingen av frie inntekter (rammetilskudd og skatt), finans (utvikling av renter og avdrag), fond (utviklingen i kommunens fondsavsetninger) og andre statlige tilskudd. I tillegg kommer eiendomsskatt og inntekter fra diverse gebyr og betalingssatser. Dette blir omtalt i det følgende. Utviklingen i driftsvolumet er innarbeidet i de obligatoriske oversiktene og viser at det ikke er balanse mellom inntekter og utgifter i planperioden.

3.2.2 Gebyrer og betalingssatser 2021

Det vil bli lagt frem egen oversikt over foreslåtte gebyrer og betalingssatser for 2021 som egne vedlegg til økonomiplansaken for endelig vedtak i kommunestyret.

Alle foreslåtte investeringer er jobba inn i selvkost beregningene for vann og avløp, uten at prisene øker i 2021. Innenfor områdene renovasjon og feiing vil prisen øke med henholdsvis 5 % og 9,9 %. Fondene innenfor disse områdene gir underdekning.

Følgende betalingssatser er økt ut over deflator:

- Betalingssatser til festivaler og cuper, samt annen utleie foreslås prisjustert mer enn deflator. Utleiepriser til Bø frivillighetssentral er lagt til grunn for økningen.

- Trygghetsalarm og installasjon av trygghetsalarm, økt sats grunnet økte utgifter for kommunen (selvkost)
- Opphold og måltid dagtilbud m/skyss på institusjon, økt sats grunnet økte utgifter for kommunen

3.3 Obligatoriske oppstillinger med kommentarer

Bevilgning drift

Nr.	Beskrivelse	Art	Budsjett 2020 9/3-20	2021	2022	2023	2024
1	Rammetilskudd	800	-378 748	-369 216	-359 376	-358 782	-357 681
2	Inntekts- og formuesskatt	870	-257 000	-269 300	- 270 813	-271 798	-272 616
3	Eiendomsskatt	Sum (874:875)	-34 300	-33 000	-33 100	-35 000	-35 000
4	Andre generelle driftsinntekter	810+877	-29 290	-23 306	-20 000	-17 000	-14 000
5	Sum generelle driftsinntekter	Sum (post 1 : post 4)	-699 338	-694 822	-683 289	-682 580	-679 297
6	Sum bevilgninger drift, netto*	Fra bev. etter §5-4 andre ledd*	699 475	663 870	636 482	631 927	628 207
6A	Premieavvik	090 + 099	-22 820	0	0	0	0
7	Avskrivninger	590	43 518	50 753	53 838	55 674	56 711
8	Sum netto driftsutgifter	Sum (post 6 : post 7)	720 173	714 623	690 320	687 601	684 918
9	Brutto driftsresultat	Post 5 + post 8	20 835	19 801	7 031	5 021	5 621
10	Renteinntekter	Sum (900:901)	-2 780	-1 491	-1 400	-1 400	-1 400
11	Utbytter	905	-11 085	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000
12	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	909-509	0	0	0	0	0
13	Renteutgifter	Sum (500:501)	21 100	6 710	11 100	13 200	12 600
14	Avdrag på lån	Sum (510:511)	41 000	39 600	44 707	46 453	47 490
15	Netto finansutgifter	Sum (post 10 : post 14)	48 235	35 819	45 407	49 253	49 690
16	Motpost avskrivninger	990	-43 518	-50 753	-53 838	-55 674	-56 711
17	Netto driftsresultat	Post 9 + post 15 + post 16	25 552	4 867	-1 400	-1 400	-1 400
	Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
18	Overføring til investering	570	2 400	2 400	2 400	2 400	2 400
19	Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	950 - 550	-10 285	-4 267	-1000	-1 000	-1 000
20	Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	940-540	-17 665	-3 000	0	0	0
21	Dekning av tidligere års merforbruk	530	0	0			
22	Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	Sum (post 18 : post 21)	-25 550	-4 867	1 400	1 400	1 400
23	Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	980 (post 17 + post 22)	0	-0	0	0	0

Drift fordelt på rammeområder

Nr.	Sektor	2020 (9/3-2020)	2021
1	Pers og org, Økonomi og dig.	59 963	32 862
2	Oppvekst	234 686	234 796
3	Helse og omsorg	275 886	270 528
4	Teknisk	45 912	46 370
5	Samfunnsutvikling	78 030	74 626
Sum drift fordelt på rammeområdene		694 477	659 182

Økonomisk oversikt - drift

Nr.	Beskrivelse	Art	Budsjett MT 2020 9/3-20	2021	2022	2023	2024
1	Rammetilskudd	800	-378 748	-369 216	-359 376	-358 782	-357 681
2	Inntekts- og formuesskatt	870	-257 000	-269 300	-270813	-271 798	-272 616
3	Eiendomsskatt	Sum (874:875)	-34 300	-33 000	-33 100	-35 000	-35 000
4	Andre skatteinntekter	877	-290	-290	-290	-290	-290
5	Andre overføringer og tilskudd fra staten	Sum (700:780)+(830:850)+(880:895)+920	-29 000	-23 016	-20 000	-17 000	-14 000
6	Overføringer og tilskudd fra andre	Sum (700:780)+ (830:850)+(880:895)+920	-164 590	-181 758	-181 758	-181 758	-181 758
7	Brukerbetaling	600	-33 747	-30 238	-30 238	-30 238	-30 238
8	Salgs- og leieinntekter	Sum (620:660)	-97 593	-99 742	-99 742	-99 742	-99 742
9	Sum driftsinntekter	Sum (post 1 : post 8)	-995 268	-1 006 560	-995 317	-994 608	-991 325
10	Lønnsutgifter	Sum (010:089)+(160:165)	505 417	497 024	477 924	474 508	471 718
11	Sosiale utgifter	Sum (090:099)	137 362	114 088	107 738	106 599	105 669
12	Kjøp av varer og tjenester	Sum(100:285)- (160:165)+(300:380)	278 438	307 582	307 434	307 434	307 434
13	Overføring og tilskudd til andre	Sum (400:480)+520	51 366	56 914	55 414	55 414	55 414
14	Avskrivninger	590	43 518	50 753	53 838	55 674	56 711
15	Sum driftsutgifter	Sum (post 10 : post 14)	1 016 101	1 026 361	1 002 348	999 629	996 946
16	Brutto driftsresultat		20 833	19 801	7 031	5 021	5 621
17	Renteinntekter	Post 9 - post 15	-2 780	-1 491	-1 400	-1 400	-1 400
18	Utbytter	905	-11 085	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000
19	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	909-509	-	0	0	0	0
20	Renteutgifter	Sum (500:501)	21 100	6 710	11 100	13 200	12 600
21	Avdrag på lån	Sum (510:511)	41 000	39 600	44707	46 453	47 490
22	Netto finansutgifter	Sum (post 17 : post 21)	48 235	35 819	45 407	49 253	49 690
23	Motpost avskrivninger	990	-43 518	-50 753	-53 838	-55 674	-56 711
24	Netto driftsresultat	Post 16 - post 22 + post 23	25 550	4 867	-1 400	-1 400	-1 400
	Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
25	Overføring til investering	570	2 400	2 400	2 400	2 400	2 400
26	Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	950-550	-10 285	-4 267	-1000	-1 000	-1 000
27	Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	940-540	-17 665	-3 000	0	0	0
28	Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskap	530	-	-	-	-	-
29	Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	Sum (post 25 : post 28)	-25 550	-4 867	1 400	1 400	1 400
30	Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	980 (post 24 - post 29)	-	-0	0	0	0

3.3.1 Frie inntekter

Rammetilskudd og skatt

Frie inntekter (skatt og rammetilskudd) satt til kr 634,5 mill. Nivået på de frie inntektene i planperioden følger prognosemodellen. For 2021 er nivået korrigert med økte skjønnsmidler, se under.

Rammetilskuddet inneholder ordinært skjønn på kr 5 mill. Dette er kr 1 mill. lavere enn det Midt-Telemark kommune har mottatt i 2020. Bø kommune har som eneste kommune i Telemark mottatt veksttilskudd de siste årene. For 2021 blir tapet i veksttilskudd kompensert 40%. Midt-Telemark kommune mottar etter dette skjønnsmidler fra KMD på kr 1,957 mill.

Midt-Telemark kommune er ikke kompensert for et betydelig inntektstap som følge av grensejusteringen mot Notodden. Kommunen mottok kr 4 mill. av avsatte skjønnsmidler som en ekstraordinær kompensasjon i 2020. Det er lagt inn en forventet kompensasjon i form av skjønnsmidler på kr 3 mill. også i 2021. I planperioden er dette tatt ut. Prosjektskjønn på kr 1 mill. er også lagt inn for 2021.

Budsjettert skatteinngang i 2020 (justert budsjett) er kr 252 mill. som anslås som forventet inngang i 2020. I tråd med statsbudsjettet er det lagt til grunn en økning i skatteinntektene på 6,6 %. *Skatteanslaget* settes etter dette til kr 269,3 mill.

Eiendomsskattereglene justeres med virkning fra 1.1.2021. Promillesatsen kan ikke være høyere enn 4 promille for bolig og fritidsbolig. For Midt-Telemark kommune innebærer dette et tap av inntekter på kr 1,297 mill fra 2020 til 2021. Kommunestyret vedtok følgende overgangsperiode for generell sats for Midt-Telemark kommune i K-sak 18/20

	Overgangsperiode i 3 år med ulik bruk av skattesatser				Lik generell skattesats 2023
	Generell skattesats 2019	Generell skattesats 2020	Generell skattesats 2021	Generell skattesats 2022	
Bø kommune	4,00	4,15	4,30	4,45	4,60
Sauherad kommune	7,00	7,00	7,00	7,00	4,60

Det er ikke mulig å justere opp generell sats da det vil bryte med eiendomsskattelovens § 13 tredje ledd om jevn økning.

Andre generelle driftsinntekter

Midt-Telemark kommune vil i 2021 motta integreringstilskudd på 18,5 mill. Det er en ytterligere reduksjon på kr 9,3 mill. fra budsjett 2020. I og med at flyktningstrømmen er på vei ned vil tilskuddet bli redusert i årene som kommer. Integreringstilskuddet er justert ned med kr 3 mill. hvert år i planperioden. Det er i knyttet stor usikkerhet til dette beløpet da forventet mottak er usikkert.

3.3.2 Finansinntekter og finansutgifter

Renteinntekter og utbytte

Det forventes kun kr 0,450 mill. i renteinntekter for 2021. Lite innestående midler i kombinasjon med lavt rentenivå gir lite inntekter.

Forventet utbytte fra MTE AS i 2021 er kr 9 mill. Det kan ikke forventes utbytte fra MTK AS. Totalt mottatt utbytte i 2020 ble på kr 9,860 mill.

Renteutgifter

Beregning av renteutgifter i planperioden tar utgangspunkt i forventet gjeldsnivå ved utgangen av 2020 inklusive halvårsvirkning av nytt låneopptak i Budsjett 2021. Budsjettrentene er tilpasset de ulike låneproduktene til Midt-Telemark kommune og følger anbefalt råd fra vår gjeldsrådgiver.

Låneprodukt	2021	2022	2023	2024
P.t. rente i KBN eller KLP	0,90%	0,98%	1,31%	1,58%
NIBOR-lån med flytende margin i KBN eller KLP	0,90%	0,98%	1,31%	1,58%
Sertifikat	0,60%	0,68%	1,01%	1,28%
FRN-obligasjon	0,30%+Faktisk margin	0,38%+Faktisk margin	0,71%+Faktisk margin	0,98%+Faktisk margin
Rentebytteavtaler	0,30%	0,38%	0,71%	0,98%

Basert på BCM og Norges bank

Tall i tusen

	2020	2021	2022	2023	2024
Prognose renteutgifter	15 800	6 300*	11 100	13 200	12 600

* Renteutgiftene korrigeres for renteinntekter fra startlån på om lag kr 0,750 mill. I tillegg korrigeres renteutgifter 2021 ned med kr 4 mill. som er budsjettert som byggelånsrente i skoleprosjektet og dermed belastes investeringsbudsjettet.

Sammenliknet med justert budsjett 2020 gir dette reduserte renteutgifter på kr 12,3 mill. i 2020.

Avdrag

Midt-Telemark kommune vil innbetale avdrag på kr 38,8 mill. i 2020. I 2021 øker avdragene til kr 42,33 mill. Også budsjettet 2021 legger opp til en økning i den totale gjeldsbelastningen hovedsakelig som følge av investeringen i Sauherad barne- og ungdomsskole som avsluttes i 2021.

Følgene lånebehov er lagt til grunn for avdragsprofilen; 2021 kr 71,1 mill., 2022 kr 48,2 mill., 2023 kr 29,6 mill. og 2024 kr 15,8 mill.

Som følge av dette legges følgende gjelds og avdragsprofil til grunn i økonomiplanperioden.

Tall i tusen					
	2020	2021	2022	2023	2024
Gjeld 1.1.	894 578	982 588	1 012 276	1 015 728	998 789
Nytt låneopptak	126 810	71 987	48 252	29 561	15 800
Avdrag	38 603	42 219	44 707	46 453	47 490

Gjeldsbelastningen for kommunen reduseres ikke før i 2024.

Netto finans i % av driftsinntektene

Midt-Telemark kommune har vedtatt et finansielt måltall for rente- og avdragsbelastning i % av driftsinntekter. Dette nøkkeltallet viser summen av renter og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter. Nøkkeltallet skal vise hvor stor andel av driftsinntektene som er bundet opp i finans, i hovedsak tilbakebetaling av lån. For å oppnå et moderat handlingsrom bør dette måltallet ligge mellom 5 %-10 % av driftsinntektene.

I budsjettet for 2021 utgjør dette måltallet 4,82 %. Hovedgrunnen til dette er at det er ført kr 4 mill i byggelånsrente i investeringsbudsjettet. I tillegg ligger vi på et historisk lavt rentenivå. Måltallet øker ut over planperioden, og er oppe i 6 % i 2024. Dette gir oss et moderat handlingsrom.

3.3.3 Netto avsetning til fond

Det budsjetteres ikke med nye avsetninger til fond i planperioden. Ved inngangen til 2020 hadde Midt-Telemark kommune kr 36,588 mill. avsatt i disposisjonsfond. Budsjettet for 2020 er saldert ved bruk av kr 18,9 mill fra fond. Kr 14,3 mill er disponert av kommunestyret gjennom 2020, samtidig er det avsatt kr 7,084 mill. Pr i dag gjenstår dermed kun kr 10,472 i udisponerte disposisjonsfondsmidler. Det må forventes at store deler av dette beløpet må benyttes i samband med regnskapsavslutningen for 2020, se kommentarer i rapporten etter 2. tertial.

Det er budsjettet kr 3 mill i bruk av disposisjonsfond i budsjettforslaget for 2021. Midt-Telemark kommune vedtar dermed en økonomiplan uten avsetning til fond.

Disposisjonsfond i % av driftsinntektene

Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering av drifts- eller investeringsutgifter. Midt-Telemark kommune har fastsatt et nivå på disposisjonsfondet mellom 5% - 10% av driftsinntektene for å ha et moderat handlingsrom. Ved utgangen av 2021 vil disposisjonsfondet være i null. For at Midt-Telemark skal kunne oppnå en bærekraftig økonomi må dermed kommunestyret sette i verk et konkret langsiktig arbeid der målet må være en betydelig reduksjon av driftsnivået.

3.3.4 Til finansiering av investeringer

Investeringene i 2021 finansieres med bruk av lån, beregna momskompensasjon, investeringsfond og overføring fra driftsregnskapet. Det er egenkapitaltilskuddet til KLP som må finansieres av overføringer

fra driftsbudsjettet. Momskompensasjonen utgjør kr 11,6 mill og det benyttes kr 1 mill fra investeringsfond. Lånebehovet i 2021 er etter dette kr 71,087 mill.

3.3.5 Sum bevilgninger drift

Dette er den samlede bevilgningen til sektorområdene. I tillegg til kostnadsreduksjoner og kostnadsøkninger som er vist i kapittel 3.4 er totalrammen justert for forventet lønnsoppgjør 2021 med kr 8,5 mill.

Netto driftsresultat i % av driftsinntektene

Netto driftsresultat kan benyttes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk, og gir dermed en indikasjon på kommunens økonomiske handlefrihet. Midt-Telemark kommune har et høyt investeringsnivå. Dette tilsier at netto driftsresultat bør være høyere enn 1,75 prosent, og måltallet er satt til mellom 1,75 %-2,0 % for å oppnå et moderat handlingsrom.

Nivået på dette måltallet i planperioden er negativt. Vi dekker løpende utgifter med oppsparte midler, noe som ikke er bærekraftig. Økonomiplanen for 2022-24 legges frem i ubalanse da alle oppsparte midler er brukt opp.

3.3.6 Utvikling i økonomiplanperioden

Driftsinntektene reduseres gjennom planperioden. Rammetilskuddet reduseres som følge av stagnasjon i befolkningsutviklingen. Skjønnsmidlene gitt som kompensasjon for bortfall av innbyggere i samband med grensejusteringen nedjusteres, og det ordinære skjønnet trappes ned.

Skatteinntektene følger statsbudsjettes vekstanslag. Mulighetene for å øke egne inntekter fra eiendomsskatt er begrenset som følge av endringene i eiendomsskatteloven. Nye takster fra 2023 vil gi et handlingsrom for økte inntekter.

Finansutgiftene øker i planperioden. Så lenge vi tar opp mer i lån enn vi betaler i avdrag får vi ikke redusert disse utgiftene. Rentenivået ligger på et historisk lavt nivå og det legges opp til en moderat renteøkning i planperioden i tråd med Norges banks anslag.

Det har vært jobbet aktivt med tiltak for å redusere driftsnivået i de fem sektorene. Dette arbeidet må fortsette og intensiveres. KOSTRA-tall og andre måltall viser at vi har et potensiale for redusjon innefor flere fagområder.

Også budsjettet for 2021 har i seg bruk av oppsparte midler og «engangstiltak» som har gjort det mulig å legge frem et budsjettforslag i balanse. Det er imidlertid helt klart at en del av forutsetningene som er lagt inn i sektor 6 er forbundet med stor usikkerhet. Det påpekes at det også for sektor 1-5 er knyttet stor usikkerhet til om foreslåtte tiltak kan gjennomføres innefor foreslåtte rammer.

De økonomiske følgene av en overtakelse av Gullbring AS som forutsatt, er ikke innarbeidet i økonomiplanen. Se nærmere omtale om dette i kapittel 3.7.6.

Alle nye tiltak Midt-Telemark kommune ønsker å få til må finansieres ved omprioriteringer, omstilling, effektivisering eller å legge ned eksisterende tiltak. Mulighetene for å få til dette bør være bedre i en stor kommune med et samlet budsjett på om lag 1 milliard kroner.

I framlagte økonomiplan ligger det inne investeringer for kr 220 mill. Av kr 220,02 mill. utgjør 147,124 millioner kroner ikke rentable investeringer. Oversiktene over lånebehov og avdragsbetaling viser at lånebehovet i perioden er større enn de beløpene vi betaler i avdrag. For å kunne redusere finansutgiftene må gjeldsnivået reduseres.

I Midt-Telemark kommune går 60 % av driftsutgiftene til lønn. For tjenesteområder som har en statlig bemanningsnorm, er det krevende å justere bemanningen på kort sikt. Her må det skje en effektivisering gjennom å utnytte kapasitet på en bedre måte eller ved å gjennomføre strukturendringer. For øvrige områder må vi vurdere bemanningen og tjenestenivå for å kunne få til en bærekraftig økonomi.

Et forsiktig anslag på turnover i kommunen er ca. 14 % pr år, eller ca. 100 årsverk, dette er et utgangspunkt for å gjennomføre nødvendig omstilling uten oppsigelse.

Det er også andre områder i driften som må gjennomgås systematisk. Interkommunale samarbeid med Nome og kommunens bilpark, omfang, leie og driftsutgifter må samkjøres og gjennomgås.

En kommune med god styring av økonomien kjennetegnes ved balanse i løpende drift, ikke for høy lånegjeld og reserver i disposisjonsfond. I intensjonsavtalen for Midt-Telemark kommune er det nedfelt at den nye kommunen skal få «Meir solid økonomi for å takle økonomiske svingingar». Midt-Telemark kommune har vedtatt finansielle måltall. Gjennomgangen i dette dokumentet viser at vi ligger et stykke unna disse måltallene i planperioden. Det må forventes strenge politiske prioriteringer for å styre mot disse måltallene.

3.4 Sektorenes økonomi og satsingsområder 2021

Under følger en gjennomgang av hver sektor. Utgangspunktet for alle tall er vedtatt budsjett 2020 justert noe for driften i 2020 og bla tiltak vedtatt i utfordringsnotat.

Personal og organisasjonsutvikling

12,3 faste årsverk (pr. september 2020)

120 folkevalgte

2 enheter

24 lærlinger i kommunen

230 rekrutteringer pr. år (ekstern og interne)

1800 telefoner pr. måned

41 000 journalposter pr. år

Om området

Området ivaretar arbeidsgiverfunksjonen på vegne av Kommunedirektøren i Midt-Telemark kommune, og har spesielt ansvar for å følge opp arbeidsgiverstrategien: leder og ansattutvikling, kompetanseutvikling, partsarbeid og innovasjon/ heltidskultur. Sektoren skal være pådriver for organisasjonsutviklingen i Midt-Telemark kommune. Ivareta omstilling og overtallighet på kommunenivå via personalrådet.

I tillegg ligger følgende oppgaver til kommunalområdet: sentralt arkiv- og dokumentcenter, kvalitetssystem/ internkontroll, rapportering arbeidsmiljøutvalget og administrasjonsutvalg, gjennomføre lokale lønnsforhandlinger, forvalte sentralt og lokalt avtaleverk, system for rekruttering, system for sykefraværsoppfølging, system for delegering, system for eierskap, salgs- og skjenkebevilgninger, politisk sekretariat/ møteadministrasjon, servicetorg, sentralbord, kommunikasjon, innbyggerdialog og IA-arbeid/ HMS.

Kommunalområdet har følgende driftsenheter:

- personalforvaltning (forvaltning sentralt og lokalt avtaleverk, rekrutteringsprosessen, tariff og forhandling, lederstøtte)
- kommunikasjon og service (sentralisert dokumentcenter, politisk sekretariat/ drifting av alle råd og utvalg, servicetorg/ hjemmesider og saksbehandling)

Ressursene er fordelt mellom drift og utvikling for å prioritere digitalisering, kommunikasjon og organisasjonsutvikling, slik at vi bidrar til å nå målene i vedtatt arbeidsgiverstrategi og samfunnsplan for Midt-Telemark kommune.

Drifta skal være rasjonell, effektiv og utvikles kontinuerlig. Rekrutteringsprosessen og oppfølging av sykemeldte, er arbeidsprosesser som prioriteres ift. digitalisering og robotisering, slik at vi frigjør tid til ledelse/ utvikling og effektivisering – målene i arbeidsgiverstrategien. Nytt rekrutteringssystem vurderes i budsjett 2021, i den hensikt å utvikle/ effektivisere disse prosessene ytterligere (dagens system ivaretar ikke dette). Ytterligere sentrale tiltak vurderes for oppfølging av sykefravær, i den hensikt å skape bedre resultater på økonomi i enhetene, tid til ledelse, medarbeidertilfredshet, og ikke minst bedre tjenestekvalitet.

Økonomi og digitalisering

9,5 faste årsverk pluss 17,9 årsverk i interkommunale samarbeid, tall i budsjett 2021

2 enheter

14 992 fakturaer inngående, 79% e-faktura (pr. oktober 2020)

29 981 fakturaer utgående, 90% elektroniske fakturaer (pr oktober 2020)

190 fagsystemer

Om området

Området ivaretar overordnet økonomistyring for Midt-Telemark kommune, og skal bidra til å nå målet om en mer solid økonomi i den nye kommunen. Området har ansvar for de økonomiske styringsdokumentene, økonomiplan, budsjett, regnskap og årsmelding.

I tillegg ligger følgende oppgaver til kommunalområdet: Fakturabehandling, fakturering, lønn, innkreving, finans, skatteoppkrever, innkjøp, juridisk rådgivning og personvernombud.

Sektoren har vertskommuneansvaret for Nome og Midt-Telemark IKT og for å koordinere og være pådriver i digitaliseringsarbeidet.

Sektoren har vertskommuneansvaret for Telemark innkjøpssamarbeid. Et felles innkjøpssamarbeid med totalt syv kommuner.

Kommunalområdet har følgende enheter:

- Økonomiforvaltning
- Nome og Midt-Telemark IKT

Økonomiske nøkkeltal (Vises under ett for stabsavdelingene)

Økonomi

Tall i 1.000 kroner

Beskrivelse	Stab				
	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Utgifter	83 437	0	0	0	0
Lønnsutgifter	51 470				
Driftsutgifter	31 966				
Inntekter	-23 474				
Basis	59 963	59 963	32 862	32 732	32 732
Pris- og lønnsvekst	0	0	0	0	0
Justering		-27 231			
Netto	59 963	32 732	32 862	32 732	32 732
Utgiftsøkninger					
Storingsvalg		130	-130	-130	-130
Sum økninger i budsjettramme	0	130	-130	-130	-130
Utgiftsreduksjoner					
Reduksjon årsverk					
Virksomhetsoverdragelse SKO					
Sum reduksjoner i budsjettramme	0	0	0	0	0
SUM BUDSJETTRAMME	59 963	32 862	32 732	32 732	32 732

Den store justeringen av ramma for sektor 1 skyldes flytting av premieavvik fra sektor 6 til sektor 1 fra 2020 til 2021.

Kommentarer

Tiltak	Beskrivelse	Risiko	Konsekvens
Utgiftsøkninger			
Storingsvalg 2021	Lagt inn beregnede utgifter kr 130 tusen som et anslag	Ingen	
Utgiftsreduksjoner			
Reduksjon årsverk personal/ organisasjonsutvikling	Det er tatt ut 90% stilling ved naturlig avgang, om lag kr 700.000.	Medium	Lavere kapasitet – kan konsekvenser for utredning og gjennomføringsevne
Virksomhetsoverdragelse av skatteoppkrever.	Rammeoverføringen er redusert med kr 945.000	Ingen	

Kommuneplanens handlingsdel

Mål	Strategi	Tiltak	Drift/inv	2021	2022	2023	2024
1	1.1.3	Digitaliseringshandlingsplan Vil legge til rette for konkrete tiltak for økt kompetanse hos innbyggere	Drift	Drift			
	1.1.4	Digitaliseringshandlingsplan Vil legge til rette for konkrete tiltak for innsikt i prosesser	Drift/Inv				
	1.3.1.	Videre arbeid med åpen kommune, legge bedre til rette for innbyggerne, gjennom åpne prosesser, streaming/ kommune-tv av møter, tilgjengelige dokumenter og utvikle et full-skala servicetorg	Drift				
3	3.1.1	Strategi for heltidskultur - videreføre pågående prosess og tiltak	Drift - eksterne OU midler	200 -160	200 -160		
	3.1.1	Redusert sykefravær, vurdere nye verktøy / smart løsning.	Drift - eksterne OU midler	200 -160	200 -160		
	3.1.2	Kompetanseplaner, sektorene. Alle sektorer få på plass planer. Planene skal ligge til grunn for lederutvikling og rekruttering.	Drift - eksterne OU midler	100 -80	50 -40		
	3.1.2	Lederutviklingsprogram -oppfølging av ledere med fokus på økonomistyring og ansvarliggjøring av rollen	Drift – eksterne OU midler (2020-midler)	500 -400	400 -350		
	3.1.3	Digitaliseringshandlingsplan Vil legge til rette for konkrete tiltak	Drift/Inv				
			Drift	200	140	X	X
			Investering	X	X	X	X

Oppvekst

250,7 faste årsverk (pr. september 2020)

10 enheter

5 skoler (4 offentlige, 1 privat)

ca. 1200 elever

8 barnehager (3 kommunale, 4 private)

ca.500 barnehagebarn

Om området

- Sektoren omfatter grunnskoler 1.-10. trinn, kommunale og private barnehager, barnevern og PPT.
- Finansiering av private barnehager i samsvar med nasjonale regler
- Kommunene overtar studentbarnehagen, Veslekroa, fra nyttår. Det er i budsjettet lagt til grunn at kommunen viderefører ei drift tilpassa studentenes behov.
- Vedta og finansiere kjøp av skoleplasser og eventuelle spesialpedagogiske tiltak til elever som er hjemmehørende Midt-Telemark kommune, men som får skoletilbudet sitt i annen kommune.
- Vedta og finansiere spesialpedagogiske tiltak for barn som er hjemmehørende i Midt-Telemark kommune, men som har barnehagetilbudet sitt i annen kommune eller i private barnehager.
- Midt-Telemark PPT gir tjenester etter opplæringsloven til barn, unge og voksne med særskilte behov i Midt-Telemark kommune, samt elever og lærlinger i videregående opplæring i kommunene Nome, Notodden, Hjartdal og Tinn. PPT skal også kartlegge, gi råd og utarbeide sakkyndig vurdering for de barn og elever som har behov for det.
- Barnevernstjenesten skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg i rett tid. Tjenesten skal også bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår. Sektoren skal finansiere nødvendige barnevernstiltak

Budsjettet for sektoren er krevende i og med at drifta av sektoren i hovedsak går fra sommer til sommer, mens budsjettet går fra nyttår til nyttår. Flere av tiltaka retta mot barn og elever i barnehage og skole følger slikt sett et annet årshjul enn budsjettåret. Det gjør at tiltaka i hovedsak får en halvårsvirkning, det være seg budsjettøkninger eller budsjettreduksjoner. Om en sammenligner med meldt behov er rammen for sektoren i budsjettet for 2021 om lag kr 10 mill. lavere enn hva tjenestene meldte inn om ønsket ramme.

Nome og Midt-Telemark PPT

Enheten går inn i 2021 med ei ramme som er om lag en halv million lavere enn rammen for 2020. Noe tas av driftsmidler, men mesteparten tas på lønn. Tjenesten har de siste årene blitt redusert med om lag 4 årsverk.

Nome og Midt-Telemark Barnevern

Budsjettet for 2021 og rammene i økonomiplanen er satt med en viss risiko. 2020 har for Midt-Telemark vist seg å være et "billig" år. Det er i budsjettet for 2021 og i økonomiplanen lagt til grunn at en klarer å videreføre tiltaksnivået som i 2020, samt bidra til finansiering av et ressursteam i samarbeid med barnevernstjenestene i Vest- og Øst-Telemark.

Barnehagene

Fra nyttår 2021 vil kommunen, etter overtakelsen av Veslekroa fra SSN, ha tre 4-avdelings barnehager. Resten av barnehagetilbudet blir gitt av private barnehager. Barnehagene i Bø-delen av kommunen har overføringer i tråd med driftsnivået i de kommunale barnehagene, mens barnehagene i Sauherad har tilskudd definert i tråd med statlig sats. Dette vil endres i fra og med 2022 da overføringene til alle de private barnehagene i kommunen vil få tilskudd med utgangspunkt i driftsnivået i de kommunale barnehagene. Det vil, gitt dagens driftsnivå i de kommunale barnehagene, fra 2022 gi en reduksjon i overføringene til de private barnehagene på om lag kr 2 mill.

Nødvendigheten av å organisere barna i kohorter og redusert mulighet til å kunne bruke personell på tvers av avdelinger ved sykdom har redusert fleksibiliteten i bruken av bemanningen. Det gir økt økonomisk risiko.

Skolene

Det er i budsjettet for 2021 lagt inn en økning i driftsrammene for skolene på om lag kr 5 mill over rammene for 2020. Størst økning er det ved Bø skule. Årsaken er i hovedsak styrking rundt enkeltelever. Siden skoleåret avviker fra budsjettåret vil det være behov for en gjennomgang tidlig på året for planlegging av skoleåret 2021/22. Om en legger KOSTRA-tall til grunn drives skolesektoren i Midt-Telemark kommune billigere enn sammenlignbare kommuner. Tall fra GSI tyder samtidig på at det i hovedsak skyldes at Midt-Telemark kommune har en mer effektiv skolestruktur enn sammenlignbare kommuner. Om en går ned på skolenivå (GSI-nivå) så viser tall fra skoler i andre kommuner at det er behov for en prosess der en ser på ressursbruken på den enkelte skole. Det ligger inne som et tiltak i budsjett og økonomiplan.

Økonomi

Tall i 1.000 kroner

Oppvekst					
Beskrivelse	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Utgifter	302 841	0	0	0	0
Lønnsutgifter	194 683				
Driftsutgifter	108 158				
Inntekter	-68 155				
Basis	234 686	234 686	234 796	232 396	231 926
Pris- og lønnsvekst	0	0	0	0	0
Justering		-2 820			
Netto	234 686	231 866	234 796	232 396	231 926
Utgiftsøkninger					
Styrking spesped, enkeltvedtak Gullbring bh		1 050	1 050	1 050	1 050
Styrking, timer, tiltak enkeltelever, Bø Skule		2 750	2 750	2 750	2 750
Styrking, timer, tiltak enkeltelever, Folkestad		1 390	1 390	1 390	1 390
Styrking, timer, tiltak enkeltelever, SABU		2 440	2 440	2 440	2 440
Overtakelse, Veslekroa,		4 900	4 900	4 900	4 900
Sum økninger i budsjettramme	0	12 530	12 530	12 530	12 530
Utgiftsreduksjoner					
Reduksjon, tilskudd, Veslekroa, SSN		-5 400	-5 400	-5 400	-5 400
Gjennomgang ressurser skule		-1 600	-3 000	-3 000	-3 000
Avslutning engasjement, NMT PPT		-500	-500	-500	-500
Reduksjon, tiltak MT for NMT Barnevern		-2 100	-2 100	-2 100	-2 100
Reduksjon, tilskudd, private barnehager			-1 000	-2 000	-2 000
Sum reduksjoner i budsjettramme	0	-9 600	-12 000	-13 000	-13 000
SUM BUDSJETTRAMME	234 686	234 796	232 396	231 926	231 456

Kommentarer

Tiltak	Beskrivelse	Risiko	Konsekvens
Utgiftsøkninger			
Svømmebasseng Gvarv	Merkostnad ved bussing av elever er kostnadsberegnet til 350` (Må sees i sammenheng med reduksjon i kostnad ved å drifte bassenget på 700`, på teknisk)	Lav	SABU må legge om svømmetilbudet sitt og tilby lovpålagt svømmeundervisning ved Gullbring. Elever må busses.
Økte kostnader ved å overta Veslekroa	Veslekroa (lokalisert sammen med Bøhamna) overdras til kommunen	Lav	Alle ansatte i Veslekroa bh blir kommunalt ansatt, overdratt fra SSN
Bø skule, styrking av tiltak rundt elever	Det er en økning i tallet på elever som har vedtak på ekstratimer	Lav	
Folkestad, styrking av tiltak rundt elever	Det er en økning i tallet på elever som har vedtak på ekstratimer	Lav	
SABU, styrking av tiltak rundt elever	Det er økning i tallet på elever som har vedtak på ekstratimer	Lav	

Gullbring barnehage, styrking av spes.ped som følge av enkeltvedtak	Barn som trenger spesiell oppfølging og betydning av å styrke kompetansen blant de ansatte	Lav	
Utgiftsreduksjoner			
Reduksjon av tilskudd til privat barnehage (Veslekroa)	Reduksjonen i tilskuddet er beregnet til å gi en reduksjon i totaltkostad på 500`	Lav	Ingen
Gjennomgang av ressurser skole	Det er behov for å se på bemanning og kompetanseprofilen på den enkelte skole	Medium	GSI-tallene viser at skolene kan utfordres på bruk av assistenter/annen kompetanse rundt klasser/elever
Avslutning engasjement NMT PPT		Lav	Tjenesten er tydelig på at ressursituasjonen er sårbar
Reduksjon tiltak barnevern	En viderefører 2020-nivået	Medium	2020 har vært et "stang inn-år" for kommunen mht tiltak. Det kan bli annerledes i 2021.
Tilskudd, private barnehager	Tilskuddene til de private barnehagene i Sauherad skal fra 2022 sammenlignes mot kommunalt driftsnivå	Lav	Innsparing forutsetter at en ikke øker driftsnivået i kommunale barnehager.

Kommuneplanens handlingsdel

Kommunen er i slutfasen med å få på plass en kommunedelplan for Oppvekstsektoren. Den økonomiske statusen gjør at sektoren i 2021 vil måtte bruke tid på å konsolidere seg. Det er derfor ikke lagt inn mange nye tiltak. Det som ligger som forslag til tiltak er arbeid som allerede er startet opp. I og med at hele kommunen skal inn en sterk omstilling der det vil være nødvendig å snu på ulike steiner for sammen får til gode løsninger. Året 2021 i hovedsak bli brukt til å danne en ny og felles plattform for samarbeid som vil danne grunnlag for ytterligere tiltak i økonomiplanen.

Mål	Strategi	Tiltak	Drift/inv	2021	2022	2023	2024
1.1	1.1.1	Lage Frivilligstrategi med tett medvirkning fra alle aktuelle interessenter	Drift	X			
	1.1.2	Ungdomsrådet er en del av den ordinære politisk prosessen og høres i alle relevante saker.	Drift	X	X	X	X
	1.1.3	Se på mulighetene for at Læringscenteret (Voksenopplæringen) kan være et digitalt kompetansesenter for kommunen.	Drift				
1.2	1.2.1	Se 1.1.1	Drift				
1.3	1.3.1	Se 1.1.1 Styrker samarbeidet med foreldreutvalga i skole og barnehage i spørsmålet som berører barnas hverdag.	Drift				
2.3	2.3.1	Ivaretar studentens behov for fleksibel og tilrettelagt barnehagetjeneste.	Drift				
	2.3.1	Utvikle samarbeidet med fylkeskommunen om kombinasjonsklasse ved Bø vgs.					
2.4	2.4.5	Starter opprusting av Gullbring Kulturbygg i samarbeid med MTKE AS.	Drift				
2.7	2.7.1	Etablerer fast bibliotektilbud på Gvarv. Se på mulighetene for samarbeid med Frivilligsentralen på Gvarv	Drift				

Mål	Strategi	Tiltak	Drift/inv	2021	2022	2023	2024
		Deltar i møter med Idrettsrådet når det er naturlig	Drift				
	2.7.2	Styrker samarbeid mellom musea i Midt-Telemark	Drift				
3.1	3.1.2	Viderefører LBU (Ledergruppa for barn og unge) og Ressursgruppa (tverrfaglig arbeidsgruppe) som koordinerer samhandling der det er naturlig. 6 møter i året.	Drift				
	3.1.2	Barnevernet etablerer et ressursteam i samarbeid med tjenestene i Øst- og Vest-Telemark for å forberede seg til Barnevernreformen (2022)	Drift				
3.2	3.2.4	Gjennomfører prosjekt der en ser på kommunens bruk av ulike kompetanse i oppfølging av elever som trenger ekstra veiledning	Drift				
3.5	3.3.5	Se 1.1.1 og sikre at folkehelsekoordinator er med i utvikling av Frivilligstrategi	Drift				
	3.5.3	Etablere et innvanderråd	Drift				
		Etablere et mangfoldsutvalg med representanter fra ulike tjenester og politiske utvalg	Drift				
	3.5.3	Utarbeide flyktningsplan	Drift				
			Drift	X	X	X	X
			Investering	X	X	X	X

Helse og omsorg

345,4 faste årsverk (pr. september 2020)

5 enheter

86 Institusjonsplasser + 2 kommunale akutte døgnplasser

8 heldøgns omsorgsplasser

550 brukere av hjemmetjenester

Om området

Sektoren omfatter det kommunale ansvaret for oppgaver og tjenester innenfor Lov om kommunale helse og omsorgstjenester og tilhørende forskrifter.

I budsjett 2020 hadde sektoren et effektiviseringskrav på kr 8 mill. knyttet til planlagt omstillingsarbeid i tjenestene. Det er ikke oppnådd effekt av dette i 2020 på grunn av situasjonen med pågående pandemi. Fra juni ble arbeidet gjenopptatt og det har det vært jobbet med å identifisere driftsreducerende tiltak i et eget omstillingsprosjekt. Følgende arbeidspakker er gjennomført; Institusjon, tjenester til yngre brukere, inkludert tjenester og tilskuddsordningen til ressurskrevende brukere, kjøkkendrift, kommunal omsorgstrapp og tjenestekontor. Tiltakene er beskrevet i Utfordringsnotatet for budsjett 2021. Formannskapet gjorde i september vedtak om at dette skulle ligge til grunn for arbeid med budsjett 2021.

Det er knyttet en viss risiko til gjennomføring av tiltakene. Nye lovpålagte tjenestebehov og omplassering av overtallige i nye stillinger kan påvirke resultatet. Det blir opprettet en bemanningsavdeling for å kunne følge opp arbeidet med overtallige som følge av endringer i tjenestetilbudet. De økonomiske rammene for sektoren i 2021 har gjort det nødvendig å foreslå reduksjoner på de fleste tjenesteområdene innenfor sektoren.

Helsetjenestene

Etter kommunesammenslåingen har vi beholdt stillinger som det var to av i tidligere kommuner. Det er foreslått 1, 8 årsverk i reduksjon. Familieveileder og ergoterapeut.

Det er forslag om å utvikle Frisklivssentralen i Gullbring. Frisklivssentralen er et interkommunalt samarbeid med Nome kommune. Begge kommuner foreslår å utvikle tilbudet. Skal Midt Telemark kommune fortsette uten Nome kommune, vil det ha en årlig kostnad på kr. 1,1 mill. Frisklivssentralen tilbyr treningsgrupper og kurs til innbyggerne i kommunene.

Dag og aktivitetstilbud

I budsjettet ligger det forslag om å redusere fra to til ett dagsenter for eldre. Tjenesten foreslår da at vi opprettholder ett dagsenter på Furuheim, men at en fortsetter med treff og enkeltarrangement på Bø sjukeheim. Det er 6-8 brukere av dagsenteret ved Bø sjukeheim i dag. Disse vil fortsette å ha tilbudet om dagsenter på Furuheim. Kommunen vil søke tilskudd til transportløsninger for hjemmeboende i 2021. Dette er en del av handlingsplan "Leve hele livet" - Folkehelsereform for eldre.

Kommunestyret har vedtatt en handlingsplan for denne reformen. Tiltak som ligger inne i budsjett 2021 er utgifter til pårørendekurs. Det er i nasjonale føringer pekt på viktigheten av å styrke pårørendes rolle i omsorgsarbeidet. Dette er et viktig tiltak for å nå målsetting om at flere skal bo lengre hjemme.

Fagstab og tjenestekontor

Prosjekt velferdsteknologi, interkommunalt samarbeid med Nome, fases ut i 2020. For å minske risikoen for at dette viktige arbeidsområdet ikke blir nedprioritert framover, skal det utarbeides en helhetlig tjenestemodell for hvordan dette feltet skal følges i sektoren.

Tjenestekontor og fagstab reduseres med 1,5 årsverk. I 2021 vil en vurdere lederstruktur i sektoren med målsetting om å redusere med ett lederårsverk med virkning fra 2022.

Legetjenestene

Det er fortsatt svært utfordrende å skaffe leger. Spesielt i vikariater og permisjoner. Dette er også en nasjonal utfordring og gir økt press på vikarsituasjonen. Situasjonen med vikarer og ledighet over tid er en merbelastning på legene. En har jobbet og jobber videre med å se på organisering og tiltak for å stabilisere situasjonen, spesielt på Sauherad legesenter. Enheten vil rapportere til politisk fagutvalg på framdrift og tiltak.

Det jobbes med lokalene for nytt legesenter på Gvarv. Disse skal stå ferdige i juni 2021. Sauherad legesenter må skifte ut IKT utstyr og innføre nytt fagprogram i 2021.

Oppfølging av Pandemi- Covid 19

Fylkesmannen varsler at kommunene må forberede seg på en langvarig oppfølging av pandemien og planlegge egen kapasitet ut ifra dette scenarioet. Kommunene må planlegge for økt smitte og lokale utbrudd med en varighet fram mot sommer 2021. Arbeidet med TISK - Testing, isolering, smittesporing og karantene må prioriteres for å holde kontroll på smittespredningen lokalt og nasjonalt. Styrking av kommuneoverlegefunksjon og ressurser sverker til å følge opp TISK strategien er videreført i 2021.

Økonomi

Tall i 1.000 kroner

Helse og velferd					
Beskrivelse	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Utgifter	358 307	0	0	0	0
Lønnsutgifter	307 449				
Driftsutgifter	50 858				
Inntekter	-82 420				
Basis	275 886	275 886	270 078	269 178	269 178
Pris- og lønnsvekst	0	0	0	0	0
Justering		2 687			
Netto	275 886	278 573	270 078	269 178	269 178
Utgiftsøkninger					
Hjemmetjenesten Bø, Nye tjenestebehov 2 årsverk		1 600	1 600	1 600	1 600
Hjemmetjenesten Sauherad – Nye tjenester i omsorgsboliger ifbm med omlegging på Furumoen		5 000	5 000	5 000	5 000
Nye tjenester bo og miljøtjenestene		2 000	2 000	2 000	2 000
Ressurser oppfølging av Pandemi årsverk		2 050	2 050	2 050	2 050
Legetjenesten inkl legevakt		2 800	2 800	2 800	2 800
IKT kostnader og fagprogram					
Legesenter Gvarv		300	300	300	300
Folkehelsereform Leve hele livet		50	50	50	50
Sum økninger i budsjettramme	0	13 800	13 800	13 800	13 800
Utgiftsreduksjoner					
Arbeidspakke institusjon		-8 800	-8 800	-8 800	-8 800
Utleie av institusjonsplass		-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Kjøkkendrift		-700	-700	-700	-700
Arbeidspakke yngre brukere reduserte årsverk i Bo og miljø		-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
Ressurskrevende brukere økt inntekt tilskudd/ ekstern gjennomgang		-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Dag og aktivitetssenter - Driv		-2 395	-2 395	-2 395	-2 395
Dagsenter Bø sjukeheim 0,6 årsverk		-400	-400	-400	-400
Frisklivssentralen 2 årsverk		-450	-450	-450	-450
Årsverk helse 1,8 (familieveileder , ergoterapeut)		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Psykisk helse 2 årsverk		-1 400	-1 400	-1 400	-1 400
Reduserte årsverk fagstab 1,5 årsverk		-750	-750	-750	-750
Organisering Helse og Velferd , Gjennomgang av lederstruktur			-900	-900	-900
Gjennomgang boligstruktur Bo og miljøtjenesten		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum reduksjoner i budsjettramme	0	-22 295	-23 195	-23 195	-23 195
SUM BUDSJETTRAMME	275 886	270 078	269 178	269 178	269 178

Kommentarer

Tiltak	Beskrivelse	Risiko	Konsekvens
Utgiftsøkninger			
Hjemmetjenesten Bø 1,6 mill	Økt tjenestebehov, 20 nye tjenestemottakere med enkeltvedtak i 2020. Knyttet til enkeltvedtak.	Høy	Det vil bli et økt press på hjemmetjenester ifbm reduksjon av institusjonsplasser.
Hjemmetjenesten Sauherad 5 mill	Sees i sammenheng med omhjemling på Furumoen. Styrket bemanning for å overta ansvaret for oppfølging av brukere på Furumoen	Høy	Det er knyttet risiko til overgang til færre institusjonsplasser og tjenestebehov
Bo og miljøtjenesten	Nye tjenestemottakere, ressurskrevende brukere.	Høy	Risiko knyttet til nye brukere i tjenesten.
Oppfølging av pandemi	Årsverk som jobber med oppfølging av pågående pandemi.	Høy	Ved stort smitteutbrudd over tid vil det være behov for ytterligere ressurser til dette arbeidet.
Legekontordrift	Som strakstiltak for å stabilisere drifts- situasjon ved Sauherad Legesenter er det styrkes kapasiteten hos hjelpepersonell med 0,5 årsverk. Legevikarbudsjet er økt med 0,7 mill til 2, 5 mill i 2021. I 2020 vil utgifter knyttet til legevikarer komme opp mot kr 5 mill.	Høy	Sikre en forsvarlig drift av legekontor og bidra til stabilitet i drift.
Interkommunal legevakt	Utgift til legekontor er korrigert for avtale med Notodden kommune. Utgiften til legevakt økes med kr 1,5 mill i budsjett 2021.	Lav	
Utgiftsreduksjoner			
AP Institusjon	Tiltaket innebærer en reduksjon av 18 institusjonsplasser. (14 ifht til dagens drift). Tiltaket innebærer en reduksjon på 13 årsverk. Tiltaket gir 24 nye omsorgsboliger på Furumoen Det er inngått avtale om utleie av 1 plass til Seljord kommune ut april med muligheter for forlengelse.	middels/ høy	<p>Dette betyr en dekningsgrad på 17% for institusjonsplasser (Antall plasser per innbygger over 80 år) og dette vil være på nivå mange norske kommuner.</p> <p>Det holdes igjen på ledige stillinger.</p> <p>Hjemmetjenester overtar ansvar og bemanning for tjenester på Furumoen omsorgssenter.</p>
Kjøkkendrift	Opphør av avtale om middagskjøp med Nome Kjøkken fra 01.01.21	Liten	Middag til hele kommunen produseres fra kjøkkenet på Bø Sjukeheim.
Tjenester til yngre brukere	Enheten har tatt ned på nåværende drift med 2,76 årsverk. Da er det kuttet noe i direkte brukeroppfølging i boligene. Det er gjennomført en evaluering rundt tjenesten til aktuelle brukere og disse vil få nye vedtak, hvor endringen er med. Det er i tillegg kuttet ned på lederstøtte/fagtid rundt avdelingslederne.		Redusert tjenestenivå og tid til ledelse

	Det er i Arbeidspakka beskrevet at en potensiell endring på boligstruktur vil kunne gi en innsparing på inntil kr 2 mill. Det er planlagt en innsparing på 1 mnok. En vil utrede dette 1 kvartal 2021.		
Tilskudd ressurskrevende brukere	Det er lagt inn en forventning om økte inntekter på ressurskrevende tjenester, med kr 2,5 mill. som følge av ekstern gjennomgang av tjenesten.	Moderat	Bedre organisering og oppfølging av tilskuddsordning ressurskrevende brukere. Vi vil i løpet av november 2020 få klarhet i reelle tall.
Tjenester for psykisk helse og avhengighet	Tjenesten var en del omstillingsarbeidet for tjenester til yngre bruker . I arbeidspakken for psykisk helse og avhengighet ble det identifisert en innsparing på 2 årsverk og dette er innarbeidet i budsjettforslaget.	Høy	Endret tjenestetilbud, økt gruppetilbud. Prioriteringer ifht til ny omsorgstrapp.En vi gi tjenester innenfor rammen av lovkravet til forsvarlighet.
Dag og aktivitetssenter/ Driv	Tiltaket innebærer en reduksjon av 1,2 årsverk , endring av tjenestetilbud, økte inntekter på salg og tiltaksplasser fra NAV.	Liten	Resterende årsverk er direkte knyttet til oppgaver på dagsentret. Vil ikke kunne følge opp oppgaver for andre kommunale enheter. Driv har i stor grad lagt lagt drift til gruppetilbud. De som har et helt spesielt behov for tett oppfølging får dette.
Dag og aktivitetssentre- Bø Sjukeheim	Forslag om å beholde ett dagsenter i kommunen på Furuheim. Noe fast aktiviteter på Bø sjukeheim. Men tilbudet dagsenter for eldre til innbyggerne vil være lokalisert på Furuheim. Dagsenter for personer med Demens er lokalisert til Gamleveg.	Moderat	Kan føre til færre brukere av tilbudet. Men ved å samle kan en også gi et bedre innhold i tilbudet og at flere ønsker å komme. Vil jobbe med å finne tilskudd/ løsninger for alternative transporttilbud .
Helse Redusert årsverk familieveileder og ergoterapeut	I budsjettforslaget er det redusert stillinger som er dublisert etter komunesammenslåing. 1 årsverk familieveileder og 0,8 årsverk som ergoterapeut er tatt ut.	Høy	Dette vil redusere det forebyggende arbeidet sammenliknet med dagens nivå, men kommunen vil fortsatt være på nivå med sammenliknbare kommuner
Forbyggende tiltak Frisklivssentralen	Avvikle frisklivssentralen. Tjenestetilbudet er samarbeid med Nome kommune og USN. Samarbeider også med kommunale tjenester	Høy	Kurs, treningstilbud gruppetilbud avsluttes.
Fagstab	Det er i budsjettforslaget lagt inn en reduksjon på på 1,5 årsverk - I 2021 vil en gjennomgå lederstruktur for sektoren, med virkning fra 2021.	Moderat /Høy	Innenfor fagstaben vil en se på løsninger som effektiviserer saksbehandlingen og de merkantile oppgavene og samtidig ivaretar lovpålagte arbeidsoppgaver. En må også se på oppgavefordelingen mellom fagstab og enhetene /avdelingene for å ivareta oppgavene. Merbelastning på organisasjonen.

Kommuneplanens handlingsdel

Mål	Strategi	Tiltak	Drift/inv	2021	2022	2023	2024
2.5	2.5.3	-Etablerer nytt legesenter på Gvarv i 2021. Leiekostnader + inventar /IKT	Drift	500	2 000		
		-Arbeid med ny felles helsestasjon på Gvarv starter i 2021.	Inv	800			
		-Omhyemling av Furumoen til 24 tilrettelagte omsorgsboliger for Mt kommune	Inv	2 500			
3.1	3.1.1	Økt andel heltidsstillinger i sektoren gjennom systematisk arbeid fra 2020					
	3.1.3	Flere brukere med velferdsteknologi i tjenesten Dignio - E konsultasjon og brukerdiallog					
	3.1.4	Gjennomfører brukerundersøkelse i Hjemmetjensten i 2021					
3.3	3.3.1	Følger opp tiltak i vedtatt handlingsplan for "Leve Hele Livet" Kostnad i 2020 -Pårørendeopplæring	drift	50			
3.4	3.4.1	24 tilrettelagte omsorgsboliger på Gvarv/ Furumoen	Inv				
	3.4.2	Styrket hjemmetjenestene for å sørge for en dreining til hjemmebasert tjenesteprofil. Overtar tjenester på Furumoen	Inv	6 600			
	3.4.3	Utrede å samle korttids plasser og rehabilitering i ny kommune i 2021					
4.5	4.5.2	Tatt i bruk digitale løsninger for pasientoppfølging/ pasient kommunikasjon i helsetjenestene. Flere brukere i 2021					

Teknisk

60,8 faste årsverk (pr. september 2020)

3 enheter

8 reguleringsplaner, og ca. 200 byggesaker og ca. 50 oppmålingsforretninger

Arbeid med kommunale avgifter og eiendomsskatt.

230 km kommunale vegger og gang- og sykkelveier

478 km kommunale vann-, avløps- og overvannsledninger. 5 renseanlegg og 3 vannverk.

65 000 m² eide og leide bygg

Om området

Sektoren har ansvar for at det blir lagt til rette slik at interne og eksterne kunder får utført de tjenestene som blir forventet. I dette ligger det planlegging, godkjenning av eiendom og bygg og leveranser av infrastruktur og tjenester innenfor vei, vann, renovasjon og avløp. Teknisk har ansvar for at skoler, barnehager, helsebygg og kommunale leiligheter er funksjonelle, og i så god stand som mulig. Videre har teknisk ansvar for å planlegge og bygge nye formålsbygg og utleieboliger i tråd med kommunale vedtak. Dette er viktige oppgaver for at Midt-Telemark kommune skal være fremtidsrettet, og et godt sted å bo som er tilrettelagt for videre vekst.

Den største utfordringen for sektor teknisk er at ca. 10 ansatte går av med pensjon i de nærmeste årene, og det setter vår produksjon i fare. Det er derfor viktig å bli kjent med når de forskjellige ansatte planlegger å gå av med pensjon og lage en plan for å sikre at en har riktig kompetanse inn i fremtiden.

Plan, byggesak og oppmåling

Disse fagområdene er det viktig å ha nok og riktig kompetanse, for å sørge for riktig og rask saksbehandling og god service innenfor næringsutvikling. Vi vil følge kommunens arealdel med tanke på de prioriteringer vedr utbyggingsmønster i vår kommune.

Eiendom

Teknisk har ansvar for en stor eiendomsmasse. Foruten å drive godt vedlikehold er det viktig å ha orden på ut og innleie av boliger. Statusen nå er god, men vi har litt for mange ledige boliger og er avhengig av at det kommer flykninger for å få budsjettoppnåelse. Pr dato leier vi stort sett av stiftelsene våre og det kommunale eiendomsselskapet. Det er avvik mellom husleiene i Bø og Sauherad. Arbeidet med en samordning vil starte i 2021, men at det ikke vil gi noen økonomisk virkning før i 2022. Enheten påtar seg flere store og nye utgifter i forbindelse med ny skole, nytt legesenter og overtakelse av leiekostnader fra helse. Vår største innsparing ligger i fjorårets for lave budsjettering av husleie for institusjonsplasser og nedleggelse av svømmebassenget på Gvarv. I tillegg vil en få inntekter fra omsorgsboligene på Furumoen med 50 % virkning fra 2021. En har valgt ikke å styrke renholdet innfor helse og barnehage for å bidra til de innsparingene som er nødvendig for å få kommunen økonomisk i balanse.

Vei

Det er gjort mye bra arbeid på vei i 2020, men en må satse videre. Et av områdene som har store etterslep er våre bruer. Det har vi med i neste års investeringsbudsjett og i årene som kommer. Videre vil vi fortsette arbeidet med grøft rensk og ny veioppbygging, da dette er det eneste midlet for å redde veiene under ekstremvær.

VAR

Arbeidet med ny VA plan har startet opp og vil bli politisk behandlet så snart vi har klart et forslag. Det er store etterslep i Sauherad delen av ny kommune både for ledningsnett og på deler av vannverket. Den største utfordringen har vi på Nordagutu, der vi til tider har utfordringer med å levere godt nok drikkevann. Teknisk forslår at en starter med å oppgradere vannverket så snart budsjettet er godkjent. Videre har vi planer om å bytte ut gamle rørgater for å få redusert lekkasjer både i vann og avløpsnettet. Område Gvarv sentrum må ryddes i under bakken, da det er altfor mange feilkoblinger mellom overvann og kloakk. Prosjektering vil bli startet opp i 2021. Videre er det planlagt oppstart av fysisk arbeid i 2022. Alle forslåtte investeringer er jobba inn i selvkost beregningene for vann og avløp, uten at prisene øker i 2021. Innenfor områdene renovasjon og feiing vil prisen øke med henholdsvis 5 og 9,9 %. Fondene innenfor disse områdene gir underdekning.

Brann og redning har 2 stasjoner i vår kommune. Stasjonen på Gvarv har noen avvik som må rettes. Dette vil bli jobbet med i 2021 og kostnadene vil bli lagt inn i leieavtalen med Nome og Midt-Telemark brann og redning. Pr. Dato finnes det ingen avtale.

Krav fra Opplysningsvesenets fond har gitt et tilbud om å leie parkeringsplassen ved Bø senteret for kr. 360.000,-. Her forgår det forhandlinger. I tillegg har vi ikke betalt eller fått krav om leie for 3000 m2

med tomt til Grautknapp. Området er regulert til institusjon. En sum er lagt inn i investeringsbudsjettet med tanke om å gå i forhandlinger om kjøp.

Inngåtte avtaler rundt dagens stinett vil bli fulgt opp. Dette gjelder også avtaler om parkering for stinett og skiløyper.

Kommunedelplanen for teknisk: Planen vil bli sendt ut på høring mot slutten av året. For ikke å lage en enorm plan har vi besluttet å bygge den opp rundt fagplaner og temaplaner som foreligger. For VA drifta vil en felles ny VA plan være viktig for nye investeringer.

For alle nye investeringer vil det være av avgjørende betydning at en får klarlagt behovet for driftsmidler, og finner rom for å legge dette inn i fremtidige budsjett. Uten en slik godkjenning bør ikke tiltak startes opp.

Økonomiske nøkkeltal

Økonomi

Tall i 1.000 kroner

Teknisk					
Beskrivelse	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Utgifter	142 201	0	0	0	0
Lønnsutgifter	41 810				
Driftsutgifter	100 391				
Inntekter	-96 289				
Basis	45 912	45 912	45 620	45 955	45 755
Pris- og lønnsvekst	0	0	0	0	0
Justering		1 673			
Netto	45 912	47 585	45 620	45 955	45 755
Utgiftsøkninger					
Redusert budsjett byggesak		0	150	150	150
Økte kostnader til vintervedlikehold etter anbudsrunder		750	750	750	750
Flytte to renholdere fra helse til teknisk		1 200	1 200	1 200	1 200
Økt kostnad ved skolen på Gvarv. 3/4 virkning		675	900	900	900
Drift av nytt legesenter. 1/2 virkning		1 000	2 000	2 000	2 000
Økt kostnad til alarmoverføring 110		120	120	120	120
Samordning av husleie mellom Bø og Sauherad		0	200	400	600
Renovasjon i sentrum av Bø og Gvarv		70	70	70	70
Leiekostnader Driv		250	250	250	250
Kostnader i 100% ved overtakelse av Veslekroa		855	855	855	855
Sum økninger i budsjettramme	0	4 920	6 495	6 695	6 895
Utgiftsreduksjoner					
Feilbudsjettering institusjon 2020		-3 800	-3 800	-3 800	-3 800
Legge ned svømmebasseng Gvarv		-750	-750	-750	-750
Redusere div avtaler		-150	-150	-150	-150
Utleie av omsorgsboliger på Furumoen		-800	-1 200	-1 600	-1 600
Omorganisere plan, byggesak og oppmåling		0	-840	-840	-840
Reduksjon drift brannvesenet		-300	-300	-300	-300
Strøm og fjernvarme		-850	-850	-850	-850
Reduksjon i vedlikehold av bygg og vei		-140	-140	-140	-140
Økt gebyr for byggesak, plan og oppmåling, 2,7%		-95	-95	-95	-95
Sum reduksjoner i budsjettramme	0	-6 885	-8 125	-8 525	-8 525
SUM BUDSJETTRAMME	45 912	45 620	45 955	45 755	45 955

Kommentarer

Tiltak	Beskrivelse	Risiko	Konsekvens
Utgiftsøkninger			
Deflator økning av budsjett for byggesak, plan og oppmåling.	Deflator 2,7%	Middels	Mangel på måloppnåelse
Økt kostnad til vintervedlikehold	Noen roder har vært ute på anbud og det har medført høyere pris	Stor	Høyere kostnad
Økt kostnad til renholdsartikler	For lavt budsjettet i ny kommune	middels	
Flytting av 2 renholdere fra helse til teknisk	Endring av budsjettansvar fra helse til teknisk.	Liten	
Økt renhold etter ønske fra andre kommunalsjefområder	Arbeidet er utført av andre kommunalsjefområder + 50% Covid stilling. For å spare penger økes ikke budsjettet	middels	Helse- og skolebygg får ikke styrket sitt renhold
Ny skole på Gvarv	Økt kostnad til energi, renhold og vedlikehold	Middels	Større areal krever mer renhold og energi.
Nytt legesenter på Gvarv	Husleie, strøm og renhold i 6 mnd.	Middels	Nytt legesenter blir en ny driftsenhet.
Siste del av 110 overføring fra Skien til Tønsberg	Nødvendig å få alle kommunes alarmer inn til ny 110 sentral	Høy	Dette gjelder alarmer som ble flyttet fra Skien til Tønsberg.
Samordning av husleieforskjeller mellom Bø og Sauherad	Husleien for kommunale boliger ligger på et mye høyere nivå i Sauherad. Administrasjonens forslag går ut på at vi i 2021 utfører en kartlegging over samlet kvalitet for alle boliger. Målsettingen er en pris som varierer mellom 110-130 kr/m ² . Prisene reduseres ned med 10 % i året fra 2022, og der prisene er lave ved inngåelse av nye kontrakter økes disse til målsettingsnivået.	Høy	En bruker 3-4 år for å komme frem til et likt prisnivå i vår kommune.
Veslekroa barnehage, USSN.	Kostnad for leie og drift overføres teknisk, også den del som Sitel hadde ansvar for.	Høy	
Leiekostnader DRIV Mariposa utgår	Leie ved Napastå. Overtatt fra Helse. En har mottatt kontrakter for kr. 250.000,- i året.	Lav	
Utgiftsreduksjoner			
For lite budsjettet i inntekt for 2020 vedr institusjonsplasser	Oppretting av feilbudsjettering	Lav	Bedre budsjettdekning
Svømmebasseng Gvarv	Konsekvensen av tiltaket er at barn som tilhører skolen på Gvarv må få sin lovpålagte svømmeopplæring i Gullbring	Middels	Barna må busses til Bø.
Diverse mindre avtaler	Målet er å si opp avtaler som ikke er et kommunalt ansvar. Dette gjelder for eksempel strøm til ballbinge og lysløype på Nordagutu, parkering for Jehovas vitner på Gvarv og værstasjon på Gvarv.	Lav	

Utleie av omsorgsboliger på Furumoen	Totalt 24 boliger. En forventer en utleiegrad på 50% det første året. Her legger en prisnivået etter forslag til ny mal. Kr 110 til 130 pr. M2.	Lav	Usikker budsjettkonsekvens.
Reduksjon av lønn	Bruk av mannskap fra oppmåling inn i selvkost	Lav	Ingen konsekvens
Brannvesenet	Budsjettet blir redusert etter avtale med Nome kommune.	Lav	Ingen
Redusert kostnad for kommunehuset på Akkerhaugen.	Dette ble redusert i budsjettet for 2020 og ligger inne.	Lav	Ingen
Reduserte strøm og fjernvarmekostnader	Vi reduserer budsjettet med 10 % for 2021. I 2020 har vi et underforbruk på 30% grunnet lav strømpris og mild vinter.	Høy	Vårt budsjett viser 2019 nivået for strømforbruk. Det kan se ut som om det tar noe tid før strømprisen kommer tilbake på tidligere nivå, derfor tar vi sjansen på å kostnaden med 10 %.
Prosjekt renhold	Gå gjennom renholdsavdelingen med mål om å strømlinjeforme avdelingen.	Høy	

Kommuneplanens handlingsdel

Mål	Strategi	Tiltak	Drift/inv	2021	2022	2023	2024
1	1.1.1	Sikre medvirkning	Ingen	x	x	x	x
2	2.4.3	VAR Investering. Oppgradere eksisterende anlegg i bakken	Inv	500`			
2	2.2.2	Styrke samhandling mellom næring, landbruk og reiseliv.	Ingen	x	x	x	x
4	4.2.1	Dette er en del av arbeidet når nye investeringer settes i gang	Drift og inv	x	x	x	x
	4.2.2	Vedlikehold av bygg og veg. Ligger i budsjett.	Drift og inv	x	x	x	x
	4.3.2	GS veger langs hovedveiene.	Pådriver	x	x	x	x
	4.6.1	Integrere arbeidet som motvirker klimaendringer i planer og prosjekt	Drift og inv	x	x	x	x
3	3.3.7	Drift og investering fra temaplan for sykkel. Arbeidet må innarbeides i samarbeid med vei og VA drift og utbygginger.	Drift og inv	200	1 650	x	1 000
			Drift	X	X	X	X
			Investering	X	X	X	X

Samfunnsutvikling

- 68,2 faste årsverk (pr. september 2020)
- 4 enheter
- 319 elever i kulturskolen
- 92 elever i voksenopplæringa
- 330 sosialhjelpsmottakere
- 380 produksjonstilskudd, landbruk (totalt kr 46 823 mill.)

Om området

Kommunalområdet er under avvikling. Overordna planlegging, folkehelse og kultur er overført til assisterende kommunedirektør. Kommunens flyktningpolitikk og voksenopplæring overføres til oppvekst. Næring, sikkerhet og beredskap og landbruk overføres til teknisk. NAV overføres til Helse og omsorg eller kommunedirektøren etter samtaler med den statlige partneren. Det er budsjettetert under Samfunnsutvikling etter den inndelingen som var gjellende fra 1.1.2020.

Økonomiske nøkkeltal

Økonomi

Tall i 1.000 kroner

Samfunnsutvikling					
Beskrivelse	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Utgifter	108 440	0	0	0	0
Lønnsutgifter	65 688				
Driftsutgifter	42 752				
Inntekter	-30 410				
Basis	78 030	78 030	73 126	69 912	69 912
Pris- og lønnsvekst	0	0	0	0	0
Justering		1 589			
Netto	78 030	79 619	73 126	69 912	69 912
Utgiftsøkninger					
Overføring av stilling		431	431	431	431
Telemarkskanalen regionalpark		136	136	136	136
Reduserte billettinntekter kino		400	0	0	0
Økning i husleie bibliotek		100	100	100	100
Reduserte egenandeler		200	0	0	0
Sum økninger i budsjettramme	0	1 267	667	667	667
Utgiftsreduksjoner					
Reduksjon med en kommunalsjef		-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Telemarksveka		-200	-200	-200	-200
SLT koordinator		-374	-374	-374	-374
Tilskudd Telemarkshallen		-250	-250	-250	-250
Reduserte utgifter kino		-250	0	0	0
Norsk Hardingfelesenter		-50	-50	-50	-50
SKI redusert ramme		-4 436	-5 800	-5 800	-5 800
SKI alternativ organisering		-1 000	-2 500	-2 500	-2 500
Sum reduksjoner i budsjettramme	0	-7 760	-10 374	-10 374	-10 374
SUM BUDSJETTRAMME	78 030	73 126	69 912	69 912	69 912

Kommentarer

Tiltak	Beskrivelse	Risiko	Konsekvens
Utgiftsøkninger			
Overført 50% stilling fra Bygdepakke til kommuneplanlegger	Kommuneplanlegger har vært finansiert 50% gjenneom prosjekt bygdepakke frem til 1.1.2021	Ingen	Økning i kommunal drift som konsekvens av at prosjektet er slutt og overføres til drift.
Kommunens bidrag til Telemarkskanalen regionalpark er økt	Sauherad betalte som egen kommune et mindre beløp. Ny kommune er p.g.a størrelse kommet opp i en ny kategori kommune som betaler mer.	Ingen	Økte driftsutgifter, men også et større område som motar tjenester.
Reduserte billettinntekter kino - pandemirelatert	Grunnet restriksjoner på drift av kino i pandemien er billettinntekter redusert	Ingen	Antar normal drift frå 2022
Auka husleige bibliotek	Huseigar har varsla ei auke i husleiga.	Ingen	Økte driftskostnader for bibliotek
Reduserte inntekter egenandel kulturskolen - pandemiorientert	Som en konsekvens av pandemien er det beregnet lavere egenandeler på kulturskolen	Ingen	Antar normal drift fra 2022
Utgiftsreduksjoner			
Kommunalsjef for samfunnsutvikling.	Kommunalsjefstrukturen reduseres med kommunalsjef for samfunnsutvikling	Ingen	Kommunalområde samfunnsutvikling avvikles og oppgavenefordeler til andre kommunalområder.
Telemarksveka	Foreslår å overføre 50% av bidrag til Telemarksveka til næringsfond.	Moderat	Mindre å bevilge over næringsfond. Har tatt høgde for dette arrangementet i rftamtidn
Utsette tilsetting av SLT koordinator	Tilsette ikkje ny i 2021. Må eventuelt ta nedtrekk andre setder i organisasjonen.	Moderat	Ingen SLT-koordinator.
Tilskott til Telemarkshallen	Tilskott til Telemarkshallen blir fasa ut i trådmed avtale	Ingen	
Reduserte kostnader kino -	Mindre kinodrift som en konsekvens av pandemi.	Ingen	Reduserte driftsutgifter i 2021, regner med normal drift frå 2022
Redusert tilskott til Norsk hardingfelesenter frå 100K til 50K	Foreslår å redusere tilskuddet fra kr 100.000 til kr 50.000 sometav flere driftsreducerende tiltak	Moderat	
SKI, reduksjon i ramme i tråd med reduksjon i antall flyktninger	SKI omstilles i forhold til antall flyktninger.	Moderat	Tilpasning til behov.
SKI, Prosjekt, se på alternativ organisering, samarbeid med nabokommuner	Større prosjekt for en ev. interkommunal flykningtjeneste og voksenopplæring	Moderat	En ev. interkommunal flykningtjeneste og voksenopplæring blir etablert

Kommuneplanens handlingsdel

Mål	Strategi	Tiltak	Drift/inv	2021	2022	2023	2024
1.1	1.1.2	Styrke ungdomsrådet med sekretær og kursing	Drift				

Mål	Strategi	Tiltak	Drift/ inv	2021	2022	2023	2024
1.2	1.2.1- 1.2.4	Utarbeide frivilligstrategi	Drift	X			
	1.2.1	Samarbeid mellom NAV og frivilligheten om tiltak og prosjekt for felles målgrupper	Drift	X	X	X	X
1.3	1.3.4	Gi lovmessig og profesjonell bistand til brukere av NAV's kommunale tjenester	Drift	X	X	X	X
2.1	2.1.3	Følge omm tiltak i mobilitetsstrategi for Midt-Telemark i samarbeid med VTKF	Drift				
2.2	2.2.1	Inngå samarbeid med eksterne aktører om permanent løsning for mobilitetspunkt Bø stasjon					
	2.2.3	Bidrar med rekruttering til næringslivet	Drift	X	X	X	X
	2.2.3	Samarbeider med MTNU om å legge til rette for innovasjon og næringsutvikling	Drift	X	X	X	X
2.2	2.2.4	Samarbeide med næringa og VTKF om etablering av tømmerterminal					
2.4	2.4.4/ 4.3.4	Etablere videre samarbeid med regionale myndigheter etter avslutning av bygdepakke Midt-Telemark 2021	Drift/ Inv	X			
2.6	2.6.2	Utarbeide reisemålsanalyse for Midt-Telemarkregionen i samarbeid med Visit Bø og næringa	100				
	2.6.2	Bidra til etablering av non-profit AS for oppfølging av masterplan for stisykling og videreutvikling av anlegg og aktiviteter	Drift	X			
2.7	2.7.1- 2.7.2	Utarbeide kulturstrategi med tiltaksplan	Drift	X			
	2.7.3	Holde fokus på nye lokaler til biblioteket også som en del av prosjekt Gullbring		X	X		
	2.7.3	Prioritere tilrettelagte lokaler for MT kultursole i Gullbring og Gvarv	Drift/ Inv	X			
	2.7.3	Planlegge for gjennomføring av opprusting og universell utforming av Kjærlighetsstien på Gvarv og Farstadparken i samarbeid med Gvarv Vel og Næringslag m.fl.	Drift/ Inv				
	2.7.3	Planlegge for pump track/sykkelanlegg i Gullbringområdet i samarbeid med IL Skarphedin Sykkel	Drift/ Inv	X			
	2.7.4	Folkemusikk fordypning i regi av Midt-Telemark kulturskole i samarbeid med flere kommuner og fylkeskommunen. Det må hele tiden rekrutteres ny ungdom for å ta tradisjonen videre. Det må jobbes med bedre forankring og mer forutsigbar finansiering. Tiltaket kan sees i sammenheng med satsing på regionalt kompetansesenter for folkemusikk i Midt-Telemark kommune.	Drift	X			
	2.7.5	Delta aktivt i prosjektet Museum i Midt-Telemark i regi av Midt-Telemark Museum. Konstituere prosjektgruppa innen utgangen av oktober og planlagt ferdig oppsummering til felles styremøte MTM, Bø Museum og Evju Bygdetun innan utgang mars 2021.	Drift	X			
3.1	3.1.2	Økonomikurs for elever i videregående skole	Drift	X	X	X	X

Mål	Strategi	Tiltak	Drift/ inv	2021	2022	2023	2024
3.2	3.2.3	Drive prosjektene «back to school» og «stay at school» for å hjelpe elever og privatister med gjennomføring av videregående skole.	Prosjekt	X			
	3.2.3	Talenthuset – tiltak for ungdom opp til 30 år	Drift	X	X	X	X
3.3	3.3.3	Aktivitetskortet til barnefamilier	Drift	X	X	X	X
3.5		Utvidet oppfølging av flyktninger ut i arbeid	Drift	X	X	X	X
4.1	4.1.1	Samarbeid med Telefruk om fortsatt fruktsatsing.	Drift				
	4.1.2	Jordvern i driverpliktperspektiv	Ev.prosjekt midl.				
	4.1.3	Garden som ressurs	Prosjekt midl.				
4.4	4.4.3	Oppfølging av strandsoneutredninga					
4.2	4.2.1	Utarbeide klimaplan	100				
			Drift	X	X	X	X
			Investering	X	X	X	X

3.5 Midt-Telemark kyrkjelege fellesråd

Midt-Telemark kyrkjelege fellesråd har i samband med kommunesamanslåinga gjort ein del endringar i organisasjonen. Tidlegare var kyrkja i Sauherad og Bø organisert med kvart sitt sokneråd som også hadde fellesrådsfunksjon. Begge sokna hadde eit budsjett, der fellesrådsansvaret låg i tre funksjonar og kyrkjelyden sitt ansvar låg i ein eigen funksjon i budsjettet.

Etter 1.januar 2020 er det slik at sokna består som før (bortsett frå talet på medlemmar etter grensejusteringa med Notodden). Sokneråda er også som før valt av medlemmane i soknet. Det nye etter kommunesamanslåinga er at sokneråda vel to representantar kvar til fellesrådet. I fellesrådet er det også valt ein representant frå kommunen. Prosten sit også i fellesrådet. Fellesrådet har nå teke over arbeidsgivaransvar for alle tilsette som arbeidar i begge sokna. I tillegg har fellesrådet ansvar for gravferdsforvaltning, gravplassforvaltning og byggforvaltning (kyrkjebygg, kapell og kontor). Vidare skal fellesrådet passe på at kontorhold for alle tilsette er tilfredstillande.

På grunn av endringar i personalsituasjonen og fokus på effektivisering av administrasjonen etter kommunesamanslåing har fellesrådet i arbeid med budsjettet funne høve til å redusere behovet for tilskot for 2021 med 100.000 kroner i forhold til tilskotet for 2020. Kommunal deflator er for 2021 berekna til 2,7 %. For fellesrådet vil det bety om lag 200.000 kroner. I tillegg har utgifter til revisjon tidlegare vore lagt inn i tenesteytingsavtalen med kommunen. Slik er det ikkje lenger, og fellesrådet må betale denne kostnaden sjølv. Denne kostnaden som er på 50.000 kroner, er nå lagt inn i budsjettet. Til saman har ein da funne innsparing på til saman 350.000 kroner.

Midt-Telemark kyrkjelege fellesråd ber med dette Midt-Telemark kommune om eit driftstilskot på 7.400.000 kroner for 2021. Dette beløpet er innarbeidet i kommunedirektørens forslag.

Tilskotet blir fordelt slik på funksjonane:

Administrasjon	2.464.000 kroner
Til kyrkjer	3.493.000 kroner
Til gravplassforvaltning	1.444.000 kroner
SUM	7.400.000 kroner

Fellesrådet ber også kommunen om eit investeringstilskot på 500.000 kroner for 2021, slik at vi kan få gjennomført istandsetting av Sauherad kyrkje. Dette beløpet er innarbeidet i kommunedirektørens forslag.

3.6 Interkommunale samarbeid

Barnevern

Midt-Telemark barnevernstjeneste sine viktigste oppgaver er å gjennomgå meldinger og undersøkelser innen frist, iverksette nødvendige hjelpetiltak for de barn og foreldre som er i behov av dette. Oppfølging av fosterbarn/fosterhjem og biologiske foreldre. Barneverntjenesten sitt arbeid er i stor grad styrt av et strengt lovverk og tidsfrister. Midt-Telemark kommunes andel er kr 8,482 mill. i 2021.

PPT

Midt-Telemark PPT er ei interkommunalt kontor for Midt-Telemarkkommunene. Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) er kommunens rådgivende og sakkyndige instans i spørsmål som omhandler barn, unge og voksne som har særlige utfordringer knyttet til opplærings- eller oppvekstsituasjonen. Midt-Telemark PPT gir i tillegg tjenester etter opplæringsloven til elever og læringer i videregående opplæring i Midt-Telemark og Øst-Telemark. Midt-Telemark kommunes andel er kr 4,633 mill. i 2021.

Kommuneoverlege

Kommuneoverlegen i Midt-Telemark er tilsatt i 100 % stilling og er en lovpålagt oppgave, som blir utført i et samarbeid med Nome kommune. Kommuneoverlegen har som oppgave å påse at kommunene blant annet har den nødvendige helsemessige beredskap, har kontroll på helsetjenestene og sykdomsforholdene i kommunene og ellers sikre at kommunen har faglig kvalitetssikring etter internkontrollforskriften. Midt-Telemark kommunes andel er kr 1,021 mill. i 2021.

Midt-Telemark IKT

Midt-Telemark IKT er et interkommunalt samarbeid for Midt- Telemarks kommunene. Hovedoppgavene er å planlegge, utvikle og drifte data og telefonløsninger til enhetene i Nome og Midt-Telemark kommune, samt samarbeidstiltakene i Midt-Telemark. Ramma til Midt-Telemark IKT er justert noe opp som følge av økte lisenskostnader. Midt-Telemark kommunes andel er kr 6,689 mill. i 2021. Digitale løsninger er et av de viktigste arbeidsverktøya for hver arbeidstager i kommunen, og det er viktig å ha gode og robuste løsninger som ivaretar sikkerhet og funksjonalitet.

Nome og Midt-Telemark Landbrukskontor

Nome og Midt-Telemark Landbrukskontoret har ansvaret for forvaltningen av landbrukspolitikken for kommunene Midt-Telemark og Nome. Kontoret har 8 fast ansatte og 2 prosjektmedarbeidere som, ved siden av å forvalte tilskuddordningene som ligger til sektoren, er rådgivere på områder som jordbruk, skogbruk, viltforvaltning, vannforvaltning og tilleggsnæringer. Nome og Midt-Telemark kommune er en av landets største fruktkommuner og verdiskapingen fra primærnæringa er stor. Midt-Telemark kommunes andel er kr 3,202 mill. i 2021

Midt-Telemark Næringsutvikling AS (MTNU)

MTNU er et regionalt næringssselskap, med 4 ansatte. Selskapet er Nome og Midt-Telemark kommunes næringssselskap og har som oppgave å bidra til regional og økonomisk utvikling ved å bistå kommuner, etablert næringsliv og nye ideer for næringsutvikling og næringsetablering i Midt-Telemark og Nome kommuner. Selskapet samarbeider tett med kommunene, Universitetet i Sør Øst Norge, videregående skoler og andre regionale aktører for å etablere Midt-Telemarkregionen som et attraktivt sted for

etablering av nytt bærekraftig næringsliv. Midt-Telemark kommunes andel er kr 1,950 mill. i 2021. Overføringen er nedjustert for husleieutgifter.

NAV Midt-Telemark

NAV-Midt-Telemark er et samarbeid mellom staten og Midt-Telemark og Nome kommuner og som totalt sysselsetter 42 ansatte. Om lag halvparten av disse er kommunalt ansatte. Mens den statlige delen grovt sett har ansvaret for arbeidsmarkedspolitikken og de statlige velferdsordningene, har den kommunale delen ansvaret for de kommunale sosialtjenestene. I dette ligger oppfølging mot integrering og aktivisering av utsatte grupper og arbeidsrelatert aktivitet. Midt-Telemark kommunes andel er kr 9,419 mill. i 2021.

Nome og Midt-Telemark brann og redning (NMTBR)

NMTBR har ansvar for brann og redning i Nome og Midt-Telemark kommune. De utfører også forebyggende arbeid, herunder feietjeneste, på vegne av eierkommunene. Brann og feietjenesten er en lovpålagt oppgave som reguleres i brannloven, med tilhørende forskrifter. Midt-Telemark kommune andel er kr 8,170 mill. i 2021.

IRMAT AS

Selskapet har ansvar for å levere renovasjonstjenester til innbyggerne i Notodden, Hjartdal og Midt-Telemark kommune. De driver utfører også hytterrenovasjon og driver mottaksstasjon for ekstraavfall.

3.7 Pågående utviklingsprosjekter

3.7.1 Bygdepakke Bø og Sauherad

Bygdepakke Bø og Sauherad er et utviklingsprosjekt med mål om nullvekst i personbiltrafikken gjennom Bø sentrum og å inspirere flere til å sykle, gå og reise kollektivt i og mellom attraktive steder i Midt-Telemark. Prosjektet er tverrfaglig og er basert på samarbeid og spleiselag på tvers av etater og forvaltningsnivå med Jernbanedirektoratet, Fylkesmannen i Vestfold og Telemark, Statens vegvesen, Bane NOR og Vestfold og Telemark fylkeskommune i styringsgruppe og arbeidsgruppe. Arbeidet er organisert i 14 arbeidspakker som omfatter kollektiv, fortetting, mobilitet, parkering, gateutforming, sykkeltilrettelegging, kampanjearbeid og et større forskningsprosjekt om klimavennlige og attraktive tettsteder finansiert av Oslofjordfondet. Kommunens egenandel i prosjektet er 1,2 mill årlig over de tre årene hovedprosjektet varer (2018-20). Som følge av pandemien har det ikke vært mulig å opprettholde framdrift i alle arbeidspakker, og i tillegg må Midt-Telemark kommune som prosjekteier følge forskningsprosjektet helt ut til september 2021. Styringsgruppa har i samråd med kommunedirektøren valgt å bruke 0,8 mill i 2020 og budsjettere med 0,4 mill til prosjektledelse i 2021. Finansiering av aktiviteter i prosjekter utover disse midlene skjer gjennom spleiselag med samarbeidspartnerne og eksterne midler. Prosjektet er organisert under kommunalsjefområde samfunnsutvikling. Prosjektet har fått stor oppmerksomhet utover kommunegrensene, da mange kommuner utenfor de store byområdene med bypakker leter etter metoder for å jobbe tverrfaglig og samordna med areal og transport.

3.7.2 Ung Arena

Ung Arena Midt-Telemark er et folkehelseprosjekt for Midt-Telemark kommune og del av den nasjonale satsingen «Program for folkehelsearbeid i kommunene». Telemark Fylkeskommune har tildelt prosjektmidler, og prosjektet er dermed en del av fylket sin satsing "Rusfritt, robust og rettferdig». Prosjektmidlene er på totalt 5,53 millioner kroner, og prosjektperioden er fra 2018-2022.

Prosjektet er et samskapingsprosjekt som etablerer en sosial møteplass og en lavterskel hjelpetjeneste for ungdom mellom 13 og 20 år. Overordnet mål er å styrke psykisk helse og livskvalitet blant barn og unge. Et viktig prinsipp er å bygge opp og drive tilbudet på de unges premisser. Prosjektet er organisert under forebyggende helsetjenester i sektor for helse og velferd. Det er tre ansatte i

prosjektet; prosjektleder, psykolog og erfaringskonsulent. Barneverntjenesten, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), helsestasjonstjenesten, tjeneste for psykisk helse og rus og kommunepsykolog bidrar med 20% arbeidsressurs inn i prosjektet. Den kommunale egenandelen vil gradvis økes før prosjektet går over i ordinær drift fra 2023.

Prosjektmidlene brukes fortløpende opp, det er dermed en bratt form for opptrapping der kommunen må ta om lag hele prosjektutgiften fra 2022, dvs kr 2,328 mill.

3.7.3 Velferdsteknologi

Prosjekt innføring av velferdsteknologi avsluttes 31.12.2020. Målet om at velferdsteknologi skal være en integrert del av helse- og omsorgstjenestene er dessverre ikke fullstendig nådd. Målet er nådd når det gjelder digitale trygghetsalarmer og responsstjente. Arbeidet med elektroniske medisinstøtte er godt i gang, men her er det behov for en skalering og gevinstoppfølging for at gevinster skal kunne realiseres. Arbeidet med GPS er i testdrift, men her gjenstår et større arbeid med prosedyrer rundt roller og ansvar, blant annet for å sikre riktig dokumentasjon og at de juridiske kravene følges.

Kommunen har opsjon på avtale om leasing av elektroniske dørlåser og nøkkelbokser til hjemmebaserte tjenester som løper til 01.09.2026. Det er en forholdsvis høy oppstartskostnad for denne teknologien og det er vurdert at dagens ordning med nøkkelbokser fungerer tilfredsstillende.

Kommunen har også opsjon på avtale om kjøp av elektronisk medikamenthåndtering på sykehjem.

Det arbeides med en plan for hvordan det videre arbeidet med velferdsteknologi skal videreføres med ansvar fordelt utover i organisasjonen.

3.7.4 Digitalisering

Midt Telemark kommune og Nome Kommune har som hovedmål å løse flere oppgaver og tjenester digitalt. Dette skal tilpasses kommunens innbyggere, ansatte og det lokale næringslivet. Prosjektet digitalisering startet 01.04.2020 og løper i to år. Prosjektet er ett samarbeid mellom Midt Telemark kommune og Nome kommune og finansieres 100% med eksterne prosjektskjønnsmidler.

Kommunene har nå vedtatt en felles digitaliseringsstrategi som danner rammen, peker ut retningen og angir kommunenes ambisjonsnivå for årene framover. Digitaliseringsstrategi 2020-2025 beskriver hva Midt Telemark og Nome kommune ønsker å oppnå med digitalisering og hvordan. Strategien beskriver videre 6 strategiske prinsipper for å skape en digital fremtid samt hvordan oppnå de listede prinsippene. Det skal i tillegg til dette, utarbeides en handlingsplan med konkrete tiltak under hvert satsningsområdene. Kommunene har iverksatt flere felles komponenter fra KS, men for at kommunene skal klare å hente ut gevinstene fra digitaliseringsarbeidet må kommunene ha fokus på å standardisere og koordinere digital utvikling på tvers av kommunene og sektorene. Fase 1 i digitaliseringsarbeidet vil derfor ha hovedfokus på å skape en digitaliserings styringsmodell og kartlegging av systemlandskapet, infrastruktur, arbeidsprosesser og digital kompetanse.

Fase 2 vil primært bestå av å identifisere lavt hengende frukter der kommunene kan hente gevinster på allerede implementerte løsninger.

3.7.5 Sammen mot

«Sammen mot» er et folkehelseprosjekt i for Midt-Telemark kommune, og er en del av den nasjonale satsningen «Program for folkehelsearbeid i kommunene.» Midlene er tildelt fra Vestfold og Telemark fylkeskommune, og prosjektet er en del av satsningen Sammen mot – et regionalt folkehelseløft mot vold og overgrep i Vestfold og Telemark.

Midt-Telemark kommune er en av tre kommuner i landet som har fått midler i denne satsningen. Tildeling til Midt-Telemark kommune er kr 2.895.000, fordelt over en tilskudsperiode på 3 år fra

2020-2022. Utviklingsprosjektet skal bidra til å skape et godt samfunn å vokse opp i, og til god hjelp til barn og familier når det trengs. Tiltakene i prosjektet består av to deler: Et felles kompetanseløft for ansatte, frivillige og innbyggere, og en ny modell for tverrfaglig innsats for barn og familier. Dette er et innovativt samskappingsprosjekt der kommunens ansatte skal utvikle og gjennomføre tiltakene sammen med frivillige som likeverdige samarbeidsparter. Det er krav om ekstern evaluering og intern evaluering, og samarbeid med aktuelle kompetansemiljøer i fagfeltet.

Arbeidet er prosjektorganisert, med ordfører som prosjekteier og kommunedirektør som prosjektansvarlig. Prosjektmidler benyttes til frikjøp av ansatte som deltar i prosjektarbeidet. Prosjektleder har en del av sin stilling til dette arbeidet, og dette er en del av kommunens egeninnsats. Egeninnsatsen vil etter planen gradvis trappes opp gjennom tilskudsperioden (ca 40% stillingsressurs). Målet er at prosjektet skal bidra til å utvikle nye løsninger og nye måter å organisere arbeidet på.

3.7.6 Gullbring AS

Kommunestyret i Midt-Telemark kommune vedtok i sitt møte i februar 2020 at Midt-Telemark Kommunale Eigedom AS (MTKE) skulle overta ansvaret for driften av selve bygget til Gullbring Kulturanlegg AS (GK AS). Et av premissene kommunen hadde satt var at oppussingskostnadene for Gullbringbygget skulle begrenses til kr 20 millioner. På den annen side var et av premissene fra MTKE for å overta og drifte bygget, at det skulle gjennomføres en teknisk tilstandsrapport før man overtok bygget. Denne ble bestilt av SWECO i juni 2020.

Rapporten er nå klar og viser at de kostnadene man må påregne for å sette Gullbringbygget i god og fremtidsrettet stand, overstiger de 20 millionene kommunestyret hadde forutsatt i sitt vedtak i februar 2020. Nærmere bestemt ca det dobbelte eks mva. Tallene fremgår av rapporten kommunen nå har mottatt.

Rapporten fra Sweco er grundig, overordnet og skal bidra til å bringe bygget opp til dagens forventede standard. Teknisk/daglig ledelse ved GK AS har sammen med daglig leder og styreleder i MTKE vært med å gi rapporten innhold og kvalitetssikre at alt som bør være mer i rapporten, er med.

Tallene i rapporten fremstår som nøyaktige men må leses som omtrentlige og erfaringsbaserte. Det er et rimelig overslag å si at det vil koste ca kr 30 millioner eks mva å sette Gullbringbygget i god og fremtidsrettet stand. Videre at det vil koste ca kr 10 millioner eks mva å gjennomføre energiøkonomiserende tiltak som i neste omgang kan redusere energiforbruket i bygget betraktelig og antagelig langt på vei finansiere den betydelige investeringen. Det siste har ikke rapporten regnet på. Samtidig med at de to summene på henholdsvis 30 og 10 millioner kroner er holdt fra hverandre, henger de sammen. Tiltak i bygget kan både være ordinært vedlikehold samtidig som det er ENØK tiltak. Man kan altså ikke uten videre si at man ikke vil gjøre det ene eller det andre. Dette henger sammen.

Underveis i arbeidet med rapporten har ledelsen i GK AS utarbeidet en oversikt over hva som må/bør tas raskt og hva som kan vente. Et grovt anslag sier at vi i år 1 bør bruke 8-10 millioner kroner, mens vi de påfølgende årene bør bruke 5-7 millioner kroner pr år. På bakgrunn av Swecorapporten kan vi sette opp en ganske detaljert investeringsbudsjett i årene fremover og på den måten forutsi en forventet husleie for kommunen.

Det betyr at vi vil spre investeringen ut over fem-seks år, kanskje lenger. Dette vil kunne redusere den husleie som MTKE har kalkulert for kommunen i første omgang, men vil øke den på sikt, dersom alle andre forutsetninger i MTKEs tilbud fra januar 2020 skal stå ved lag (rentenivå, nedbetalingstid, eierkost, sikkerhetsmargin osv.) Dvs. at kommunen bør regne inn hvert fall 10 millioner kroner eks mva i husleie til Gullbringbygget/MTKE for 2021 og økende opp mot 12-13 millioner kroner i de neste 6-8 årene.

At et bygg med en nybyggpris i dag på 300-350 millioner kroner må bruke 30-40 millioner kroner på å rustes opp etter 26 års bruk er ikke urimelig. Denne kostnaden er lik enten men velger å gjøre det gjennom MTKE eller andre eiermodeller.

Bassenget må straks oppgraderes kraftig og det må gjøres tiltak i forhold til sikkerhet og godkjenninger av bygget. Dette er ikke å komme utenom og vil medføre betydelige investeringer om kommunen fortsatt ønsker et åpent Gullbring de neste årene.

Midt-Telemark kommune har ikke hatt kapasitet til å overta selve innholdsdriften av GK AS. Dette vil bli utsatt minst et år, og MTKE har sagt seg villig til å overta GK AS med ansatte og kultur/idrettsdriften til 2022. Dette for ikke å få en stopp i den planlagte overtagelsen av driften av bygget. Samarbeidet med ledelsen i GK AS fungerer også godt slik at dette vil gå bra.

Ledelsen i GK AS har håndtert koronasituasjonen ved å senke driftskostnadene i takt med inntektsbortfallet i samme periode. Alle avdrag på lån i 2020 er midlertidig utsatt. Dette er ikke en situasjon som kan vedvare. Et evt underskudd på selve driften og påfølgende betalingsproblemer vil bli en utfordring for kommunen. Kultur og kulturbygg koster, spesielt når det ikke er inntekter og avdragene skal betales.

USN har varslet at de ikke vil videreføre nåværende leieavtale når denne går ut i 2024. Det er å anta at den vil bli redusert i størrelse, samt at de gjenværende lokaliteter de kan fortsette å leie må rustes opp. Begge deler er det kommunen som må forvente å ta regningen for, når den tid kommer.

Det vil kreve betydelige investeringer å beholde Gullbringbygget i en stand som gjør at det kan brukes i årene fremover, for ikke snakke om å legge til rette for at det er et bygg for de neste generasjonene i Midt-Telemark kommune. Uten de nødvendige tiltakene som er beskrevet i SWECOs rapport vil ikke dette gå.

Husleieøkningen som antydes fra MTKE innebærer økte utgifter for kommunen i 2021 på kr 5 mill. For nærmere forklaring av grunnlaget vises det til MTKE sitt tilbud fra januar 2020, som lå til grunn for kommunestyrets vedtak i februar.

I kommunedirektørens forslag til budsjett 2021 ligger det kun en videreføring av dagens avtaler. Dvs husleieavtaler tilsvarende kr 4 mill., et kapitaltilskudd på kr 1 mill. og et driftstilskudd på kr 1 mill.

Behovsanalysen fra MTKE AS på økte husleieutgifter på kr 5 mill. for 2021 er altså ikke innarbeidet.

4 Investeringsbudsjettet 2021 - 24

4.1 Obligatorisk oppstilling

Bevilgningsoversikt - investering

Nr.	Beskrivelse	Art	Budsjett MT 2020 9/3-20	2021	2022	2023	2024
1	Investering i varige driftsmidler	Sum (010:099) + (100:285) + (300:380) + 429	159 330	84 954	54 015	32 077	40 178
2	Tilskudd til andres investeringer	Sum (430:480)	0	500			
3	Investeringer i aksjer og andeler	529	2 400	2 400	2 400	2 400	2 400
4	Utlån av egne midler	Sum (520:521)		0	0	0	0
5	Avdrag på lån	Sum (510:511)	0	0	0	0	0
6	Sum investeringsutgifter	Sum (post 1 : post 5)	161 730	87 854	56 415	34 477	42 578
7	Kompensasjon for merverdiavg	729	-36 920	-11 647	-5 213	-2 516	-5 378
8	Tilskudd fra andre	Sum (700:780) - 729 + sum (810:850, 880:895)	-480	-1 720	-550		-19 000
9	Salg av varige driftsmidler	Sum (660:670)	0	0	0	0	0
10	Salg av finansielle anleggsmidler	929	0	0	0	0	0
11	Utdeling fra selskaper	905	0	0	0	0	0
12	Mottatte avdrag på utlån av egne midler	Sum (920:921)	0	0	0	0	0
13	Bruk av lån	Sum (910:911)	-112 900	-71 087	-48 252	-29 561	-15 800
14	Sum investeringsinntekter	Sum (post 7 : post 13)	-150 300	-84 454	-54 015	-32 077	-40 178
15	Videreutlån	522	10 000	15 000	15 000	15 000	15 000
16	Bruk av lån til videreutlån	912	-10 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
17	Avdrag på lån til videreutlån	512		0	0	0	0
18	Mottatte avdrag på videreutlån	922		0	0	0	0
19	Netto utgifter videreutlån	Sum (post 15: post 18)	0	0	0	0	0
20	Overføring fra drift	970	-2 400	-2 400	-2400	-2400	-2400
21	Netto avsetninger til eller bruk av	950-550	0	0	0	0	0
22	Netto avsetninger til eller bruk av	940-540	-9 030	-1 000	0	0	0
23	Dekning av tidligere års udekket	530		0	0	0	0
24	Sum overføring fra drift og netto utgifter	Sum (post 20 : post 23)	-11 430	-3 400	-2 400	-2 400	-2 400
25	Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	980 (- post 6 + post 14 - post 19 - post 24)	0	0	0	0	0

4.2 Investeringsbudsjettet 2021

Årets finansieringsbehov

Planlagte investeringer utgjør kr 84,9 mill. inkl. mva. Hvert enkelt investeringsprosjekt er kommentert i kapittel 4.4.

- Investeringer i aksjer og andeler er egenkapitaltilskudd i KLP på kr 2,4 mill. (tilsvarende overført beløp fra driftsregnskapet).

Sum ekstern finansiering

Bruk av lånemidler er budsjettet med kr 71,08 mill. Kr 25 mill. skal finansiere VAR-anlegg og kr 46,08 mill. til investeringer som må dekkes av frie midler. I tillegg tas det opp kr 15 mill i startlån til videre utlån. Mottatte avdrag på startlån skal utlignes med kommunens nedbetaling til Husbanken, og påvirker dermed ikke balansen.

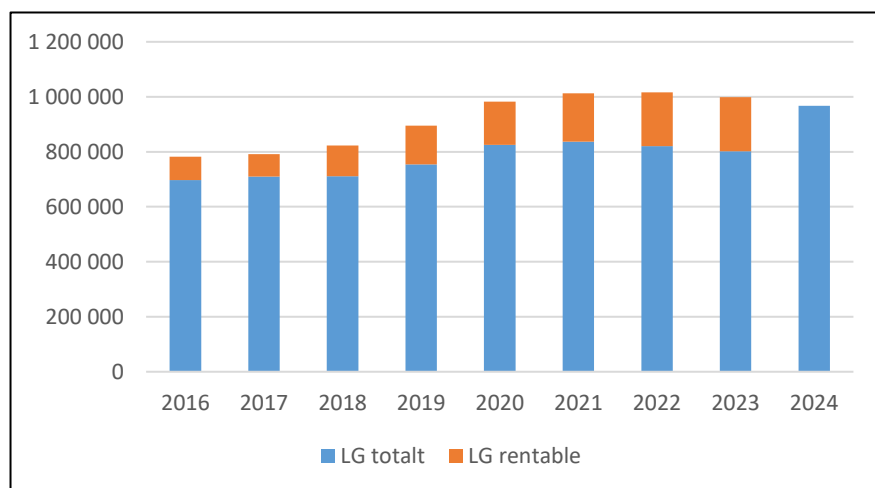
Utviklingen av startlån

Startlån er lån som lånes ut av kommunen til kjøp av hus eller refinansiering av boliggjeld til folk som av ulike årsaker ikke får lån i vanlig bank. Kommunen låner disse midlene inn til gunstige betingelser

gjennom Husbanken. Startlåna inngår som en del av tiltakene kommunen samlet forvalter sammen med boligtilskudd og bostøtte til personer som trenger hjelp i boligmarkedet. Startlån inngår slikt sett som en sentral del av kommunens boligsosiale arbeid.

Utviklingen av øvrige lån

Brutto lånegjeld vil øke fra kr 982,588 mill. ved utgangen av 2020 til ca. kr 1.015,7 mill. ved utgangen av 2022. Deretter reduseres gjeldsnivået noe. Søylene i figuren under viser total gjeld eksklusive startlån ved inngangen til hvert år. Den orange delen viser hvor stor andel av total gjeld som gjelder lån til VAR investeringer. (mangler tall for andelen VAR gjeld i 2024)

Figur8: Utvikling i langsiktig gjeld inklusiver VAR og eksklusive startlån 2016-2024

Netto lånegjeld (fratrukket pensjonsforpliktelser, utlån og ubrukte lånemidler) i % av driftsinntektene

Langsiktig gjeld omfatter total brutto lånegjeld, altså inkl. utlån og lån til Startlån og VA området. Netto lånegjeld er langsiktig gjeld fratrukket Startlån, men inkl. lån til VA investeringer. Nøkkeltallet lånegjeld som betjenes av frie inntekter skal ikke overstige 80 prosent av kommunens drifts inntekter for å beholde et moderat handlingsrom. Dette måltallet ligger tett opp mot 100 % i planperioden.

Prosjektnr		2021			2022			2023			2024		
		Egen	Tilsk	Lån	Egen	Tilsk	Lån	Egen	Tilsk	Lån	Egen	Tilsk	Lån
Midt-Telemark kommune													
2101	Egenkapitaltilskudd KLP-årlig	2 400			2 400			2 400			2 400		
2102	MTIKT - Felles investering - årlig		970	1 480			2 250			2 250			
2103	IKT - lokal bevilning MTK			1 200			1 400			1 400			
2104	IKT - rekrutteringssystem HR			100									
2105	IKT - skole investering ihh plan-årlig			4 000			1 990			1 990			
2130	Investeringstilskudd Fellesrådet			500									
2106	NAV og Talenhuset, møbler og IT utstyr. Kommunal del			350									
2107	Lydanlegg storsalen i Gullbring		750	750									
2008	Sauherad barne og ungdomsskule (tot.kr 185 400)			30 400									
2108	Nytt bygg Folkestad skule			2 000			5 200						
2109	Oppgr. av lekeapparat i Folkestad barnehage			400									
	Bø skule, gymsalen. Oppgradering av tekniske anlegg og garderober						2 500						
2110	"NAV" bygg Akkerhaugen. Oppgradering			200									
2034	Barnebase - Bø skule			4 800									
2012	Etablering av helsestasjon på Gvarv			2 500									
	Omsorgsboliger i Midt Telemark										19 000	13 000	
	Off toalett i frittsående toalettbygg, Bø sentrum						1 500						
2111	Digitalisering av teknisk arkiv til IKA Kongsberg			200									
2112	Oppgr. av komm eigedomsmasse inkl brannsikring			3 000			4 000			4 000			4 000
2113	Midt Telemark brann og redning			254			125			187			2 178
2114	Opprusting av kommunale vegar			2 000			2 500			2 500			
	Ny OV kulvert Gunheimsveien						1 500						
2115	Oppgradering Uvdal bru			2 000									
2116	Fortau Maurtua barnehage			100		550	1 100						
2018	Led gatelys			250			250			250			
2117	Parkeringsstrategi for sentrum			250									
2118	Inventar og IT utstyr til nytt legekantor			500									
2119	Ny maskin Vaskeri Sauherad bygdeheim			200									
	Prosjektere ny vei til Nordsjø ferieland og Liagrenda.						750						
	Pumptrac i Gullbring										500	500	
	Breisås, Oppheim, kommunal andel av veitbygging						1 000						
2129	Kjøp av leietomter, Grautknapp			1 300									
	Bedredskapsvei fra Breisås, 1500 m.												1 500
	Sum	2 400	1 720	57 434	2 400	550	26 065	2 400	0	12 577	2 400	19 500	19 678
VAR													
2120	Sikre vannforsyning Nordagutu			10 000									
2024	Vannledning fra Akkerhaugen til Sauherad kirke			0			5 000						
2121	Ny brønn i Hagadrag			500			2 000						
2122	Utvikle og innføre digitale vannmålere			2 000			2 000			2 000			
2123	Oppgradere gamle vannleidnigar			2 000			2 000			2 000			
2124	Oppgradere gamle avløpsledninger			2 000			2 000			2 000			
	Vannledning Vreimsida									7 500			
2028	Driftovervåking, felles			500			1 000			1 000			1 000
2031	Prosjektere opprydding av VA i Gvarv sentrum.			400									
	Separere kloakk og overvann i Gvarv sentrum			0			9 500			5 000			
	Oppheim, omlegging av VA ledning i ny veg						800						
	Ny slamcontainere ved BØ RA						1 500						
2125	Trykkøkingsstasjon ved Gvarv skole			2 000									
2126	Ny forbehandlingsmasin Bø RA			4 000									
2127	Kloakkstasjon Megardsmoen			1 000									
2128	Overbygg vannpumpestasjon Gunheim			600									
	Overbygg vannpumpestasjon Hetterud						600						
	Kloakkpumpestasjon Sagavoll						1 000						
	Sum VAR	0	0	25 000	0	0	27 400	0	0	19 500	0	0	1 000
2131	Startlån			15 000			15 000			15 000			15 000
	Sum Startlån	0	0	15 000	0	0	15 000	0	0	15 000	0	0	15 000

Kommentarer

2101	Egenkapitaltilskudd KLP	Pliktig investering
2102	MTIK felles årlig investering	Infrastrukturinvesteringer
2103	IKT – lokal bevilgning MT kommune	Investeringene knyttet til utbedringer og «bulk» innkjøp av PC og annet utstyr.
2104	IKT-rekrutteringssystem HR	Dagens system er lite funksjonelt.
2105	IKT – skole investering ihht plan	Følger vedtatt investeringsplan
2130	Investeringstilskudd Fellesrådet	Se egen kommentar under Fellesrådet kap. 3.5
2106	Nytt bygg NAV og Talenhuset.	Kommunenes sin andel av møbler og IT utstyr
2107	Lydanlegg til storsalen i Gullbring	
2008	Sauherad barne og u.skole.	Restbevilgning. Utbrukte midler overføres til 2021.
2108	Nytt bygg Folkestad skule	Behov for kapasitetsøkning. Dette gjelder arbeidsplasser, kontor til helsesøster og skolebibliotek.
	Trafikksikring Folkestad skole	For å sikre barna er det nødvendig å legge bedre til rette for av og påstigning fra busser og personbiler, og endre parkeringsordningen for ansatte. Arbeidet utføres i forbindelse med opparbeiding av nybygg. Ubenyttede midler vil bli overført fra 2020.
2109	Oppgradering av lekeapparat Folkestad barnehage	Lekeapparatene er slitte og noe råte. Behov for utskifting.
	Bø skule, gymsalen	Teknisk anlegg og garderober er av gammel dato og trenger en oppgradering.
2110	NAV bygg Akkerhaugen	Bygget må få sikring av publikums- mottaksområdet. Det er ikke tatt med ønsket ombygging til cellekontor.
2034	Barnebase - Bø skule	Behov for kapasitetsøkning. Arbeidsplasser, kontor til helsesøster og skolebibliotek. En har valgt en kombinasjon av å sette opp brakker på tomte til gammelt snekkerverksted og bruk av Solbakken.
2012	Oppgradering av helsestasjon på Gvarv.	Arbeidet er foreløpig ikke prosjektert, men det kan se ut som om forårets økonomiske vurdering var noe lave.
	Omsorgsboliger i Midt-Telemark	Utsettes til i slutten av perioden grunne tilgang på 24 nye boliger på Gvarv.
	Off. toalett i frittstående bygg, Bø sentrum	Bø mangler off. toalett. Vår plan er å kombinere dette med ny tømmerstasjon for bil.
2111	IKA Kongsberg, resten av arkiv ved teknisk	Dette gjelder digitalisering av siste del av planarkivet fra Bø og Sauherad kommuner.
2112	Oppgradering av kommunal eiendomsmasse inkl brannsikring	Imøtekomme krav om brannsikring. Oppgradere gamle bygg til kvalitets- og miljømessig høyere standard. Dette er et kontinuerlig arbeid.
2113	Midt Telemark brann og redning	Investeringer etter godkjent plan
2114	Opprusting av kommunale veier	Oppgradere kommunale veier slik de holder tilstrekkelig standard og krav til aksellast.
	Ny OV kulvert Gunheimveien	Har dårlig kvalitet og dimensjon.
2115	Oppgradering av Uvdal bru	Brua blir klassifisert ned grunnet mangel på vedlikehold. Viktig bru for tømmertransport og forsyninger til landbruket.
2116	Fortau Maurtua barnehage inkl reguleringsplan	Det er lagt inn kr 0,5 mill. i trafikksikringsmidler. Prosjektet er en del av kommunes Trafikksikringsplan som vil øke trafikksikkerheten for gående ved barnehagen En planlegger å starte med reguleringsplanarbeidet i 2021. Dette er også utgangspunkt for gåbussen fra Breisås.
2018	LED gatelys	Fortsette arbeidet med å innføre moderne og energibesparende armatur.
2117	Parkeringsstrategi for Bø sentrum	Grunnet sentrumsplanens parkeringskrav er det behov for å lage en parkeringsstrategi. kapasiteten og kompetansen

		innenfor området er for lav, og derfor er det ønskelig å sette bort deler av arbeidet.
2118	Møbler og IKT utstyr nytt legesenter på Gvarv	Kommunens andel
2119	Ny maskin vaskeri Sauherad bygdeheim	
	Prosjektene ny vei til Norsjø ferieland og Liagrenda.	Dagens vei går gjennom et boligfelt. Ytterligere bygging og næringsutvikling blir stoppet av for dårlig vei.
	Pomtrac i Gullbring	Det er en sykkelcrossløype.
	Breisås, Oppheim andel i opprusting av kommunal vei, utbyggingsavtale	Her krever kommunen at veien blir rustet opp før utbygging. Det er mange innbyggere som bruker veien, og derfor går kommunen inn med delfinansiering.
2129	Kjøp av boligtomter, Grauteknapp	OVF eier arealet og det finnes ingen aktive leieavtaler for Grauteknapp og Kappelanboligen. Dette utgjør ca 3100 m2. OVF ønsker nå å komme frem til en avtale. Administrasjonen vil tilråde at arealet blir kjøpt. Området er regulert til institusjon.
	Beredskapsvei fra Breisås, 1500 lm.	Breisås er Telemarks største boligfelt. Borgjabrua er den eneste veien ut med fri høyde. Hvis det oppstår en ulykke på jernbanestasjonen har en ikke sikker vei for å få frem utrykningskjøretøy. Beredskapsvei fra Staurheim ville vært en god løsning.
	VAR	
2120	Sikre vannforsyning til Nordagutu	Jobben er prosjektert til kr. 30 mill. Dette er altfor dyrt og har ikke nødvendig kost/nytte tenkning i seg. Ved å lage et nytt og lite basseng med automatisk aggregatstart i området der dagens basseng ligger, vil prisen gå ned og en vil få tilstrekkelig sikker vannforsyning. En ønsker å bygge på kommunenes tomt. I lys av avvikene som vi nettopp har vært gjennom, så haster det å ta det 100 år gamle bassenget ut av drift. En må først avklare inngått grunneieravtale.
2024	Vannledning Akkerhaugen Sauherad kirke	Det er en lekkasjerate på ca. 500 m3/d. ut fra bassenget på Akkerhaugen. Denne ledningen har flere rørbrudd i året. Arbeidet er ferdig prosjektert, men ikke igangsatt grunnet prioritering innfor avdelingens utfordringer.
2121	Ny brønn i Hagadrag	Det er et behov å hele tiden ligge foran med brønnutvikling, da brønnene har en begrenset levetid.
2122	Installere vannmålere hos alle abonnenter	Det er et behov å hele tiden ligge foran med brønnutvikling, da brønnene har en begrenset levetid.
2123	Oppgradering av gamle vannledninger	Posten brukes for å skifte ut de svakeste ledningene våre.
2124	Oppgradering av gamle avløpsledninger	Posten brukes for å skifte ut de svakeste ledningene våre.
	Vannledning Vreimsida	
2028	Driftsovervåking	Det er nødvendig å samkjøre overvåkingssystemene våre og innføre overvåking der det mangler
2031	Prosjektene og separere kloakk og overvann i Gvarv sentrum	Samme jobb som på Akkerhaugen i 2018. Avgjørende for å slippe å rense overvann og å sikre kvalitetsmessig god rensing av kloakk.
	Oppheim omlegging av vann og avløp i ny vei	I dag ligger ledningen under to privat hus. Dette bør flyttes når en skal bygge ny vei.
	Ny slamcontainer ved Bø RA	
2125	Trykkøkingsstasjon ved Gvarv skole	MT kommune har krav på seg fra Mattilsynet om å skaffe reservevannforsyning til Gvarv, Akkerhaugen og Nordagutu. Dette gjør en ved å snu vannstrømmen fra Bø og Hørte, men dette krever en trykkøkingsstasjon ved

		Gvarv skole for å levere vann til Akkerhaugen og Nordagutu.
2126	Ny forbehandlingsmaskin til Bø RA	Dagens sil sipper gjennom for mye ristgods inn i de biologiske rensertankene. Silen har vært til Sverige som reklamasjon en gang. Ikke reklamasjon lenger. Systemet er for dårlig og må endres. Endringsmetode er forsket frem og må monteres snarest råd, for å unngå at en ødelegger de biologiske renseprosessene i anlegget.
2127	Kloakkpumpestasjoner Megarsmoen og Sagavoll	2 stasjoner som ikke holder dagens standart til kvalitet og HMS. Må fornyes.
2128	Overbygg vannpumpestasjon Gunheim	
	Overbygg vannpumpesatsjon Hetterud	
2131	STARTLÅN.	Startlån er lån som lånes ut av kommunen til kjøp av hus eller refinansiering av boliggjeld til folk som av ulike årsaker ikke får lån i vanlig bank.

Annet

Investeringer knyttet til temaplan for sykkel: Opprusting av Flitaveien har både GS vei, vei og VA i seg. Dette blir vurdert igjen til i 2021 etter at anbud i 2020 sprengte vårt budsjett. Andre og mindre investeringer og driftskostnader vil bli vurdert fortløpende. Mindre endringer og forbedringer må en finne rom for i driftsbudsjettet. Temaplanen gir en god retning for behovet innenfor dette området.

Hundepark i Evjudalen: Det har kommet opp et forslag om hundepark i Evjudalen. En har funnet et areal på ca. 1000 m² som kan være brukelig til dette formålet. Det trengs et gjerde på 1,6 m. i høyde. Før arbeidet igangsettes må det utarbeides en driftsavtale mellom hundeklubben og kommunen. Kommunen skal ikke ha arbeid eller kostnader med drift av tiltaket. Tiltaket ble ikke prioritert inn i investeringsbudsjettet for 2021.

Ytterligere vurderinger av større prosjekter, jfr KS-vedtak B-1.

Denne utdypingen omhandler prosjekter som en vurderer som nødvendige for å få hjulene til å gå rund på en forsvarlig måte. (Kategori 1.) Det er svært få prosjekter som er foreslått av teknisk som bør utsettes, uten at det setter lovkrav, kvalitet og produksjon vesentlig tilbake. Prosjekter som kan, men ikke bør utsettes merkes med kategori 2. (K2). Prisene som er oppført er budsjettpriser og vil bli sendt ut på konkurranse etter gjeldende regler.

Prosjektnr.	Tekst
2008 (K1)	Dette gjelder Gvarv skole. Alle økonomiske og skolefaglige vurderinger ligger i kommunestyre dokumentene fra Sauherad, og trenger etter vår vurdering ikke ytterligere kommentarer.
2108 (K1)	Nytt bygg ved Folkestad skole. Skolen har i en årrekke drevet med altfor lite areal. Det dreier seg om arbeidsrom til lærerne, bibliotek, grupperom og rom for kunst og handverk. Utbyggingen er begrunnet i skolefaglige vurderinger. Når en kommer i gang med detaljprosjektering vil en nok måtte vurdere hvor mye en kan få til for vel kr. 7 mill., men behovet for gode arbeidsfasiliteter og godt læreremiljø vil veie tungt. Oppgradering av utvendig trafikkløsning vil bli utført i forbindelse med utbyggingen.
2109 (K1)	Viser til tidligere kommentarer.
2110 (K1)	Viser til tidligere kommentarer. Avhenger av videre planer.
2034 (K1)	Bakgrunnen for denne investeringen er at skolen er tatt i bruk fullt ut og en har en del elever som trenger mer individuell opplæring. For de mest resurskrevende elevene vil en bruke Solbakken som opplærings arena. Det er også her skolefaglige vurderinger som ligger bak investeringen. Inklusiv i denne prisen ligger det riving av gammelt bygg, fundament for brakker, montasje og fasiliteter inne i brakkene slik at de kan brukes til mer individuell opplæring.

2012 (K1)	Etablering av utvidet helsestasjon på Gvarv. Her må en bygge om mottaksfunksjonen for å få plass til et stort antall med barnevogner. Videre må en jobbe med ventilasjonen og lyd tettheten mellom kontorene, slik at en ivaretar en større grad av sikkerhet når det gjennomføres taushetsbelagte møter. En må også skille ventilasjonen mellom brannstasjonen og legesenteret, og gjennomføre en generell oppdatering av noen kontorer.
2111 (K1)	Viser til tidligere kommentarer. Dette arbeidet legger grunnlag for fremtidig digitalisering av saksbehandlingen innfor byggesak, plan og oppmåling. Når staten er klare med sitt opplegg og vi har digitalisert, vil det være ressurser å spare.
2112(K1)	Oppgradering av kommunal eiendomsmasse. Vår store bygningsmasse må av og til oppgraderes med tanke på lovkrav. Våre viktigste bygg får branninspeksjon hvert år, og lovbrudd i disse byggene må utbedres for å sikre brukerne. Videre brukes midlene til oppgradering av leiligheter, tak og elektro. Det er viktig å være klar over at det er et stort vedlikeholdsetterslep i vår kommune.
2113 (K1)	Viser til tidligere kommentarer.
2114 (K1)	De gamle kommunene har i en årrekke valgt å bruke mindre penger enn nødvendig for å holde et godt veivedlikehold, noe kostra dokumenterer. Sauherad delen har nok de svakeste veiene. Midlene vil bli brukt til ny veioppbygging, stikkrenner og mindre brukostnader. Større bruoppgraderinger må komme som egne prosjekter. Kost nytte faktoren her ligger i å kunne øke bruksklassen for veiene og legge til rette for lange transporterdoninger.
2115 (K1)	Oppgradering av bru på Uvdalsveien. Dette er for å unngå å sette ned akseltrykket.
2116 (K1)	Viser til tidligere kommentarer.
2118 (K2)	Viser til tidligere kommentarer.
2117 (K1)	Viser til tidligere kommentarer. Behovet avhenger av hva som skjer ved en eventuell endring av sentrumsplanen.
2119 (K1)	Dagens maskin er utslitt. Må skiftes ut for å holde vaskeriet i forsvarlig drift.
2129 (K1)	Viser til tidligere kommentarer.
	VAR. Alle forslåtte investeringer ligger inn i selvkostregnskapet, og inne i forslaget til priser ut til abonnentene.
2120 (K1)	Viser til tidligere kommentarer, men i tillegg har vi vært gjennom en sak der vi måtte klore vatnet for å levere forsvarlig kvalitet ut til innbyggerne. Her må vi få orden må saken, og jobben blir av oss sett på som en hastesak. Mattilsynet krever at vi får orden på basseng problematikken på Nordagutu.
2122(K1)	Vi jobber med å innføre vannmålere hos alle abonnenter. Forskning viser at vannforbruket da vil minke med inntil 30%. Dette vil igjen føre til mindre grunnlagsinvesteringer i fremtiden.
2123 og 24 (K1)	Svært nødvendig for å redusere lekkasjen fra vannverket og innlekkasje av vann i avløpsledningene.
2028(K1)	Viser til kommentarer
2031(K1)	Viser til kommentarer. Her vil det være høy grad av besparelser fordi renseanlegget på Gvarv rens alt for mye regnvann.
2125 (K1)	Krav fra Mattilsynet om å få på plass lovpålagt reservevannforsyning til Sauherad delen av ny kommune.
2126(K1)	Vi må montere nye innløpsrister for å forbedre situasjonen for bio rense delen. For mye slam går forbi dagens innløpsrister.
2127(K2)	Bygge ny kloakkstasjon på Megardsmoen. Dagens stasjon holder ikke mål både med tanke på HMS og mottak av urensset vann.
2128(K2)	Overbygg på vannpumpstasjon Gunheim. Holder ikke HMS krav og er en svakhet for vannsikkerheten i området

5 Statsbudsjettet, handlingsregler og begrepsforklaringer

5.1 Statsbudsjettet

Årshjulet for regjeringens informasjon vedrørende kommuneøkonomien:

- I mai måned legges kommuneproposisjonen for kommende år frem. Kommuneproposisjonen beskriver vekstanslag og vesentlige endringer i oppgaver og økonomi for neste år.
- Forslag til statsbudsjett legges frem i begynnelsen av oktober. Budsjettet inneholder en status og nye anslag på inntekter og kostnader for inneværende år i tillegg til budsjett for kommende år. Statsbudsjettet blir vedtatt i Stortinget medio desember og Kommunedirektøren må derfor bygge sitt budsjettforslag for Midt-Telemark kommune på forslaget til statsbudsjett.
- Revidert nasjonalbudsjett (RNB) legges frem i mai og beskriver endringer i forutsetningene fra statsbudsjettet for inneværende år.
- Sammen med RNB legges kommuneproposisjonen for kommende år frem.

5.2 Finansielle måltall

Det er fastsatt følgende finansielle måltall for Midt-Telemark kommune, se K-sak 22/20.

	Lite handlingsrom	Moderat handlingsrom	Større handlingsrom	2021
Netto driftsresultat i % av driftsinntektene	< 1,75%	1,75%-2%	>2%	-0,48 %
Disposisjonsfondt i % av driftsinntektene	< %5	5%-10%	>10%	0 %
Netto lånegjeld i % av driftsinntektene	>100%	100%-80%	<80%	99,53
Netto finans i % av driftsinntektene	>10%	5%-10%	<5%	4,82%*
Arbeidskapital i % av driftsinntektene	< 10%	10%-15%	>15%	Avventer R-2020

* Byggelånsrente på kr 4 mill. er belastet investeringsbudsjettet i 2021.

Utviklingen i de finansielle måltallene i 2021 går frem av kolonnen til høyre og er kommentert fortløpende i dokumentet.

5.3 Begrepsforklaringer

5.3.1 Kommuneloven

Stortinget vedtok i juni 2018 ny kommunelov. Mesteparten av den nye kommuneloven tråtte i kraft høsten 2019. Kapittel 14, økonomiforvaltning tråtte i kraft fra og med 1.1.2020. Ny forskrift av 7. juni 2019 nr. 714 om økonomiplan, årsbudsjett, og årsrapport tråtte også i kraft 1.1.2020.

I tråd med kommunelovens §14-2 kommunestyret i sak 21/20 vedtatt økonomireglement for Midt-Telemark kommune. Kommunestyret har i sak 22/20 vedtatt finansielle måltall for utviklingen av Midt-Telemark kommunes økonomi.

5.3.2 Kommunale resultatbegreper

Regnskapsmessig mer- eller mindreforbruk

Når en kommune har høyere utgifter eller lavere inntekter enn budsjettet blir det gjerne sagt at kommunen går med underskudd. Mer presist er det å si at kommunen har et regnskapsmessig merforbruk. Dette behøver imidlertid ikke bety at kommunens økonomi er svekket sammenlignet med fjoråret. Anta at det er budsjettet med en avsetning på kr 4 mill. til fond (styrking av egenkapitalen), men at beløpet må reduseres til kr 2 mill. i regnskapet som følge av et merforbruk i tjenestene eller sviktende inntekter. Til tross for et negativt budsjettavvik vil driftsresultatet være positivt.

Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat er differansen mellom driftsinntekter og driftsutgifter, der driftsutgiftene også inkluderer avskrivninger. Dette er dermed et mål på om kommunens driftsinntekter over tid bærer driftsutgiftene. Et positivt brutto driftsresultat vil være nødvendig dersom finansutgiftene (renteutgifter og avdrag) er større enn finansinntektene (renteinntekter og utbytte).

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er det mest brukte resultatbegrepet i kommunesektoren. Dette resultatet fremkommer som en differanse mellom driftsinntekter, driftsutgifter og netto finansutgifter. Resultateffekten av avskrivningene er her eliminert. Om kommunen har holdt seg innenfor budsjettet er ikke et tema for dette begrepet.

Et positivt netto driftsresultat er en forutsetning for å kunne egenfinansiere investeringer (reducere nye låneopptak) og bygge opp disposisjonsfond (etablere buffere). En svakhet ved netto driftsresultat er at det ikke gir et tilstrekkelig godt bilde av den mer langsiktige utviklingen i en kommunes økonomi. Et lavt vedlikeholdsnivå vil for eksempel påvirke driftsresultatet positivt. En annen innvending er at avdrag og ikke avskrivninger inngår i resultatbegrepet, slik at kapitalslitet ikke blir tatt tilstrekkelig hensyn til. Dette er et argument for at kommunene bør ha et netto driftsresultat som tilsvarer 1,75 % av driftsinntektene.

Et annet forhold er at avsetninger til bundne fond (øremerkede formål) vil bidra til positive driftsresultat i det året pengene settes av i regnskapet, men vil svekke resultatet tilsvarende når midlene skal brukes i driften senere år. Endringer i pensjonspremieavvik og dekning av tidligere års underskudd vil også påvirke driftsresultatet, uten at disse forholdene bidrar til å gi et bilde på den reelle økonomiske situasjonen i det aktuelle regnskapsåret

5.3.3 Premieavvik og pensjon

Pensjonskassene beregner en *premie* som skal innbetales med utgangspunkt i regler og kriterier gitt av Finanstilsynet. For å beregne *kostnaden* kommunen kan utgiftsføre i regnskapet er det regler gitt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet som gjelder. Dersom innbetalt premie er høyere enn tillatt kostnadsnivå, må kommunene inntektsføre mellomværende, premieavviket, i regnskapsåret. Inntektsføringen utgiftsføres over de kommende 7 år. Er kostnaden høyere enn premien behandles premieavviket som ovenfor, men med motsatt fortegn. Denne metoden har medført at Midt-Telemark kommune sitter med en "gjeld" som skal utgiftsføres i kommende år på kr 44,5 mill. pr. 1.1.2020

5.3.4 Inntektssystemet for kommunene

Det overordnede målet med inntektssystemet er å jamne ut kommunenes forutsetninger for å gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne sine. Ved fordelingen av rammetilskuddet tas det hensyn til strukturelle forskjeller i kommunenes kostnader (utgifts-utjevning) og forskjeller i skatteinntektene (skatteutjevning eller inntektsutjevning). Skatt og ramme-tilskudd betegnes som kommunenes frie inntekter. Sammen med momskompensasjonen skal disse inntektene dekke ca. 80 % av kommunenes utgiftsbehov.

For de resterende 20 % må kommunene selv skaffe inntekter, som f.eks. brukerbetaling, utbytte, eiendomsskatt, finansinntekter. Årlig beregnes det et gjennomsnittlig utgiftsbehov pr innbygger i Norge. For 2021 utgjør dette kr 56 318,-. Rammetilskuddets andel av utgiftsbehovet kalles innbyggertilskudd og er på kr 24.761,- for 2021. Innbyggertilskuddet for den enkelte kommune justeres for strukturelle forskjeller, som for eksempel alders-sammensetningen i befolkningen. Ut fra disse beregningene er Midt-Telemark kommune en kommune som er noe mindre kostnadskrevene å drifte enn landsgjennomsnittet. I 2021 har Midt-Telemark kommune en kostnadsindeks på 1,0291, dvs ar vi har et utgiftsbehov 2,9% over et landsgjennomsnittet på 100 %.

Skatteinntektene til kommunene er andel av innbyggernes innbetalte skatt på formue og inntekt. Innbetalt skatt fordeles til kommunen, fylkeskommunen, staten og folketrygden. Også når det gjelder skatteinntektene er det en ordning i inntektssystemet som delvis ivaretar at kommunene har ulike skatteinntekter pr innbygger. Ti ganger årlig beregnes en gjennomsnittlig inntekt pr innbygger for landet totalt og pr kommune. Kommuner som har skatteinntekter utover landsgjennomsnittet får et trekk som benyttes til kompensasjon til de kommunene som har lavere skatteinntekter enn landsgjennomsnittet. Kommunene blir ikke justert helt ned eller helt opp til landsgjennomsnittet. Kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet betegnes som lavinntektskommuner. Midt-Telemark kommune er en lavinntektskommune.

5.3.5 Kommunebarometeret

Kommunal Rapports utgir kommunebarometeret. Kommunebarometer 2020 gjelder nøkkeltall rapportert fra regnskapsåret 2019. Barometeret er en sammenligning av landets kommuner, basert på til sammen 151 nøkkeltall innen 12 ulike sektorer. Hensikten med barometeret er å gi beslutningstakere en lettfattelig og tilgjengelig oversikt over hvordan kommunen driver. Tallene er i hovedsak hentet fra Statistisk sentralbyrås Kostra-database. De har i tillegg hentet statistikk fra kilder som Utdanningsdirektoratet, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet og Norsk kulturindeks fra Telemarksforsking.

6 Tilskudd til lag, organisasjoner og næring

Nedenfor følger oversikt over budsjetterte tilskudd og avtaler til eksterne.

	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Kommentarer
<i>Næring (eks. mva)</i>			
MTNU	2 100 000	1 950 000	Kan vi redusere vårt bidrag? JA, redusere tilsvarende vår andel av husleie kr 150
Visit Bø	902 000	902 000	
Telemarksveka	400 000	200 000	2021 er siste året i en avtaleperiode (Ekstraordinært næringsfond tildelt i 2020, kan dette brukes i 2021)
Visit Telemark	352 000	352 000	
Telemark regionalpark	232 000	368 000	Sauherad kr 232.000,-, krav om kr 368.000, ikke budsjettert
Norsk bane	20 000	20 000	
Hauklivegen	25 000	25 000	
<i>Tilskudd</i>			
Telemark Røde kors	540 000	550 000	Ny avtale underskrevet 20. august 2020, kjøp av tjenester
Gvarv og Bø Røde kors		150 000	Innvendig vedlikeholdstilskudd, hvor budsjetteres dette?
Gvarv og Bø Røde kors	20 000	20 000	Leie av garasje til hjelpekorps, fortsatt aktuelt, hvor budsjetteres dette?
Bø frivillighetssentral	418 000	418 000	Øremerka tilskudd i 2021, 5030
Sauherad frivillighetssentral	418 000	418 000	Øremerka tilskudd i 2021, 5030
<i>Anleggsbidrag (driftstilskudd)</i>			
Sandvoll idrettsanlegg	354 000	354 000	Tinglyst avtale, overtatt drift av klubbhuset samt vedlikeholde resten av anlegget
Bø skiskytterlag	150 000	150 000	Knyttet til et lån som utløper om 39 år fra 2012
Gullbring kulturanlegg AS	2 000 000	2 000 000	(1 mill renter og avdrag+1 mill i ordinært tilskudd)
Gullbring kulturanlegg AS, Hall Bø vgs	50 000	50 000	Betaler til Gullbring for "utleietjeneste"? Underskuddsgaranti
Sauherad IL	115 000	115 000	Gvarv og Nordagutu
Akkerhaugen Bueskytterklubb	30 000	30 000	
Akkerhaugen Ballklubb	10 000	10 000	
Bø løypelag	15 000	15 000	
Nordagutu sambruksanlegg	70 000	70 000	Avtale om et tilskudd etter at kommunen trakk seg ut.
Telemarkshallen	250 000		Utgår fra 2021

	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Kommentarer
<i>Diverse leieavtaler</i>			
Leie av Kjernehuset, Gvarv	150 000	150 000	Vilkår for oppsigelse? Avtale med Nes mållag, gjelder ut 2023, kan ikke sies opp fre til det.
Leie av Nes menighetshus (tidligere barnehage)	250 000	250 000	Gammel avtale, betjening av to lån utløper 2022 og 2035, forutsetninger endret, under arbeid.
Lysløype Nordagutu, Hans Haug	15 000	15 000	Leieavtale med grunneier
Leie av parkeringsplass v/Bergskås, Gudmund Bergskås	5 400	5 400	
Leie av bade plass v/hengebrua, Gunnvor Brekke	9 669	9 669	
Leie av bade plass v/hengebrua, Øvre Bø Indremisjon	1 585	1 585	
Leie av parkering på Jøn nbu, Aslaug Farnes	59 797	59 797	
Leie av areal Sandvoll, Halvor R. Gåra	13 860	13 860	
Erstatning pga. forurensing vannverk, avtale fram til 2025	2 118	2 118	
Leie av areal Skianlegg Nordbøåsen,	6 423	6 423	
Leie av låve på Grave, Margit Kilen	7 046	7 046	Radiolink for VA nett fra Kupanuten til Bø sentrum
Leie av areal til skianlegg, Kjell Aage VerpeNorbøåsen	9 701	9 701	
Leie p.plass v/lysløype, Kjell Aage Verpe	8 000	8 000	
Leie p.plass v/turløype Østerli/Vihus, Jarle Østerli	1 394	1 394	
Leie p.plass v/turløype Østerli/Vihus, Stein Helge Østerli	1 867	1 867	
Festavg. For tomt til park.stasjon Håraldsgard, Alf Hørte	1 916	1 916	
Leie av Frivillighetssentralen, Pensjonistlaget	7 500	7 500	Vi betaler leie som erstatning for lokaler i Gamleveg
Leie i samfunnssalen på Gvarv, idrettslagets del	50 000	-	3 mnd opps.frist
Lifjell løypelag, inntekt fra park.automat Jøn nbu/Lifjell	- 90 119	- 90 119	
Parkeringsautomat Gyrestolen		- 10 000	
Leie Pathmos	30 000	30 000	Leieavtale. Teknisk (Vurde å kjøpe)
Værstasjon Gvarv	15 000	-	Leieavtale er sagt opp i 2020.
Myllargutstoga	20 000	20 000	Leie av grunn, 40 års avtale, lite aktivitet, prøve å avslutte
Seniordata, bibliotek Bø	10 000		
AP	60 000	60 000	Kommunen leier et areal fra AP ved BUS, folkets hus. Kommunen bør kjøpe dette arealet AP, vi ber ordfører ta saken.
Avtale med Jehovas Vitner om å dele gunnleige	23 000	23 000	Avtalen bør sies opp.
Strøm til lysløype og ballbinge på Nordagutu	15 000	-	Avtalene er sagt opp for å få til likebehandling i ny kommune
Akkerhaugen brygge	5 000	5 000	Saken må overføres direkte fra båtforening til grunneier. Vår merkostnad er kr. 5000,- pr år.
<i>Vedtatte kulturtilskudd</i>			
Kulturmidler idrett og kultur	150 000	150 000	Barn og unge, OK utvalget tildeler, bør kunne diskuteres (adm ha kr 50)
17.mai	70 000	70 000	Hovedkomite
Folkemusikkarkiv	31 000	31 000	Driftstilskudd Telemark kulturnettverk
Norsk Hardingfelesenter	100 000	50 000	Politisk initiativ 2020
Sørnorsk folkemusikksenter	50 000	50 000	Politisk initiativ 2020
Kroa i Bø	150 000	150 000	Kommunen kan disponerer rom - for husleie 75000 + tilskudd 75000. Hva slags avtale, 25 år fra 2013.
Norsk eplefest	100 000	100 000	
Telemarkfestivalen	100 000	100 000	
Akkerhaugen Rockesamfunn	50 000	50 000	Nytt i 2020
Norsjø Kammermusikkfestival	50 000	50 000	Nytt i 2020
Bøker i Bø	50 000	50 000	Nytt i 2020
Evju bygdetun	550 000	550 000	70% lønnsutgift
Bø Museum	370 000	370 000	